

PROJECTE

Estudi d'Integració i Impacte Paisatgístic del projecte d'Actuació Específica corresponent a l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua des del municipi de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Sol·licitant
Ajuntament de Vallfogona de Riucorb

Data
Maig 2024

Expedient: **8004330008-2022-0006360**
Clau: **2022-0006360**

Redacció: **TRÀMIT AMBIENTAL, SCP**
Direcció: **Unitat de Transició Ecològica de l'Àrea de Concertació i Assistència Municipal**

ÍNDEX

1.OBJECTIU I DADES BÀSIQUES	2
2.PLANEJAMENT VIGENT I INSTRUMENTS DEL PAISATGE	4
2.1. PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC	4
2.2. CATÀLEGS DEL PAISATGE	9
3.PAISATGE A ESCALA TERRITORIAL	15
3.1. DESCRIPCIÓ I DINÀMICA DEL PAISATGE	15
3.2. COMPONENTS DEL PAISATGE	15
3.3. VALORS DEL PAISATGE	16
4.DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE DEL LLOC AFECTAT	17
4.1. DESCRIPCIÓ DE L'EMPLAÇAMENT	17
ESTRUCTURA DEL LLOC. L'ENTORN IMMEDIAT	17
ESTRUCTURA DEL LLOC. L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ	18
4.2. PROGRAMA I REQUISITS DEL PLA	19
4.3. ANÀLISI SISTEMÀTICA DE LES TRANSFORMACIONS	21
5.estratègies, criteris i mesures d'integració	23
6.CONCLUSIONS	24

ANNEX I CARTOGRAFIA

ANNEX II FOTOGRÀFIC

1

OBJECTIU I DADES BÀSIQUES

El present Estudi d'Impacte i d'Integració Paisatgística té per objectiu preveure les conseqüències sobre el paisatge del Projecte d'Actuació Específica corresponent a l'Avantprojecte d'abastament potable al nucli de Vallfogona de Riucorb des del municipi de Montoliu de Segarra. L'objecte del PAE és el de millorar el sistema d'abastament en alta del municipi de Vallfogona de Riucorb, que presenta deficiències importants en relació a la qualitat i a la disponibilitat del recurs.

Així, l'Avantprojecte pretén proposar el disseny bàsic i la valoració de la implantació d'una infraestructura d'abastament en alta des del dipòsit existent a sota del nucli de Cabestany fins al dipòsit existent al nucli de Vallfogona de Riucorb, amb la construcció d'una nova canonada i d'un nou dipòsit regulador.

(Veure Plànol 1 de l'Annex)

Caracterització de l'àmbit i de l'actuació		
Agents implicats	Promotor	AJUNTAMENT DE VALLFOGONA DE RIUCORB
	Autor del projecte	Francesc Primé Vidiella. Enginyer agrònom. Àrea de Concertació i Assistència Municipal Diputació de Tarragona
	Autor de l'avantprojecte	Josep Barberillo Nualart, Enginyer industrial Col·legiat número 16.134 INGENI, Serveis Integrals de Legalitzacions, SL
	Autor de l'estudi	Marta Ricart i Vilella, Tràmit Ambiental, SCP Llicenciada en Biologia
Base legal		Decret 343/2006, de 19 de setembre, pel qual es desenvolupa la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, i es regulen els estudis i informes d'impacte i integració paisatgística. DL 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme i les seves modificacions i El Decret 64/2014, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística.
Situació	Comarques	Conca de Barberà i La Segarra
	Municipis	Montoliu de Segarra i Vallfogona de Riucorb
	Àmbit d'actuació i accés	Canonada que transcorre des de prop del nucli de Cabestany fins al nucli de Vallfogona de Riucorb, soterrada majoritàriament per camins existents de titularitat pública, o bé en traçat paral·lel a les carreteres locals, soterrada per camps de conreu de cereals. Nou dipòsit regulador al fondo de Comescures, dins del terme de Vallfogona.
	Localització nou dipòsit	Coordenades ETRS89-UTM31N: 353711.42; 4603244,24 Polígon 1 Parcel·la 27 COMASCURA. VALLFOGONA DE RIUCORB (TARRAGONA)

Síntesi de l'actuació

Per tal de dur a terme aquest nou abastament es preveuen tres actuacions:

- Una nova estesa de canonada d'abastament d'aigua de 5.078,63 m. La traça de la nova canonada es preveu majoritàriament paral·lela a canonada existent i seguint el traçat d'infraestructures viàries existents. Aquestes infraestructures són:
 - Traçat paral·lel a la Carretera L-243/T-243 d'Albió a Cabestany en el primer tram des del dipòsit de Cabestany direcció a l'Ametlla de Segarra, per camps de conreu.
 - Traçat paral·lel a la Carretera d'Ametlla de Segarra, que neix de l'anterior carretera per donar accés al nucli de l'Ametlla de Segarra.
 - En total en aquests dos trams paral·lels a aquestes dues carreteres se situa la nova canonada que travessa els camps de conreu de cereals existents, amb una longitud en aquest tram d'un total de 2.591 metres lineals.
 - Tram de 330 m. enmig de camps de conreu de cereals actius, des de la carretera de l'Ametlla en direcció a Vallfogona, resseguint també els camins locals existents
 - Tram que transcorre pel propi Camí de Vallfogona o de Comescures que neix de la carretera de l'Ametlla de Segarra, prop del cementiri d'aquesta població, i descendeix cap a Vallfogona i el riu Corb resseguint el fondo o comellar de Comescures
- Paral·lelament, l'Avantprojecte també preveu la construcció d'un dipòsit regulador i de trencament de la pressió de 120 m³, i de 7 metres de diàmetre per 3 metres d'alçada. En la localització del nou dipòsit s'ha buscat la millor localització que per topografia permeti ocultar el màxim el dipòsit des del camí de Comescures. També s'ha previst i integrat en el PAE i en l'avantprojecte, un possible dipòsit addicional en la mateixa localització, i de les mateixes característiques, reservant els terrenys necessaris i complint amb la integració paisatgística.
- Finalment, l'avantprojecte també preveu les obres necessàries al dipòsit existent a Montoliu de Segarra per tal de condicionar una nova sortida amb les seves vàlvules i accessoris, així com l'arribada de la canonada al dipòsit de Vallfogona de Riucorb.

2

PLANEJAMENT VIGENT INSTRUMENTS DEL PAISATGE

2.1. PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANÍSTIC

Pla Territorial Parcial del Camp de Tarragona i de les Terres de Ponent

El Pla Territorial Parcial del Camp de Tarragona, va ser aprovat definitivament el 12 de gener de 2010, mitjançant Acord de govern publicat al DOG núm.5559, el febrer del mateix any.

L'àmbit d'actuació al seu pas pel terme de Vallfogona de Riucorb, segons la cartografia consultada del PTP del Camp de Tarragona, transcorre per sòl no urbanitzable de protecció especial fora de la Xarxa Natura 2000 i del PEIN. El nou dipòsit que preveu construir l'Avantprojecte també es localitza dins d'aquest municipi i en SNU de Protecció Especial, i també fora de Xarxa Natura 2000 i del PEIN.

En data 24 de juliol de 2007, el Govern de Catalunya ha aprovat definitivament el Pla territorial parcial de Ponent (Terres de Lleida) i l'acord de Govern i la normativa del Pla van ser publicats al DOGC núm. 4982, de 5 d'octubre 2007.

L'àmbit d'actuació al seu pas pel terme de Montoliu de Segarra, segons la cartografia consultada del PTP de les Terres de Ponent, transcorre per sòl no urbanitzable de protecció especial fora de la Xarxa Natura 2000 i del PEIN.

Amb la finalitat d'orientar l'autorització d'edificacions, instal·lacions i infraestructures en els diferents tipus d'espais oberts, i sense perjudici de les especificacions establertes per la legislació urbanística i la normativa sectorial, els Plans distingeixen tres tipus d'intervencions en funció dels seus efectes i objecte:

- A. Aquelles que aporten qualitat al medi natural, agrari i paisatgístic. La seva presència està associada a la gestió i millora del territori rural, com és el cas de les edificacions i instal·lacions pròpies de l'agricultura a cel obert, la ramaderia i la silvicultura extensives, el turisme rural –en especial i preferentment l'agroturisme– i les instal·lacions i edificacions per a la protecció i valorització del medi natural. També es consideren incloses en aquest tipus les instal·lacions de les activitats agràries intensives o determinades activitats complementàries a l'agricultura que formen part de l'explotació a cel obert d'una finca molt més gran que l'espai que ocupen i contribueixen a la viabilitat del conjunt de l'activitat agrària que manté la qualitat de la finca.
- B. Aquelles que no aporten qualitat al medi natural i paisatgístic. No contribueixen a la gestió, endreça i millora del territori no urbanitzat. Es tracta d'edificacions sovint assimilables a les d'ús industrial, com és el cas de les edificacions per a activitats agràries intensives no associades a l'explotació i la gestió territorial d'una finca gran i altres edificacions o instal·lacions d'interès privat i un ús intensiu del sòl, com són

els càmpings. Es tracta d'activitats no prohibides per la legislació urbanística però que no poden ser incloses en el tipus A.

- C. Aquelles que són d'interès públic, d'acord amb la legislació vigent, i que s'hagin d'emplaçar en el medi rural. Comprèn les **infraestructures i equipaments d'interès públic que han de situar-se en el medi rural**, entre els quals, i als efectes de les determinacions d'aquest Pla territorial, es distingeixen: **infraestructures lineals (C1)** com carreteres, ferrocarrils, conduccions i altres elements significatius similars; elements d'infraestructures **(C2) com parcs solars, parcs eòlics, antenes de telecomunicacions, depuradores, plantes de tractament de residus d'interès públic, i altres elements similars; i elements d'equipament públic que la legislació urbanística no prohibeix en sòl no urbanitzable (C3)** com cementiris, establiments penitenciaris i altres. 4. Les implantacions legalment admissibles en sòl no urbanitzable que comporten canvis de certa extensió en la cobertura vegetal del sòl poden ser admesos en sòl de protecció especial o territorial si, per la localització i correcta inserció en el territori, no afecten substancialment els valors intrínsecs ni la funcionalitat del sòl que han motivat el règim de protecció establert pel Pla territorial.

L'autorització relativa a les edificacions que podrien ser admissibles en el Sòl de Protecció Especial:

- C) Les edificacions i ampliacions que podrien ser admissibles d'acord amb el que estableix l'article 47 del Text refós de la Llei d'Urbanisme quan es compleixin les condicions i exigències que assenyalen els apartats 5, 6, 7 i 8 del PTP per tal de garantir que no afectaran els valors que motiven la protecció especial d'aquest sòl.
6. Els nous elements d'infraestructures que s'hagin d'ubicar necessàriament en sòl de protecció especial, com també la millora dels que hi ha en aquesta classe de sòl, han d'adoptar solucions que minimitzin els desmunts i terraplens, i han d'evitar interferir els connectors ecològics, corredors hidrogràfics, i els elements singulars del patrimoni natural (hàbitats d'interès, zones humides i espais d'interès geològic) i cultural.
7. L'anàlisi i valoració de la inserció de les edificacions o infraestructures en l'entorn territorial ha de demostrar que les construccions i els usos que es proposen no afecten de forma substancial els valors de l'àrea de sòl de protecció especial on s'ubicarien.

(Veure Mapes 2A i 2B de l'Annex)

Normes Subsidiàries de Planejament de Vallfogona de Riucorb

El Planejament vigent del municipi de Vallfogona de Riucorb són les normes subsidiàries de planejament de tipus a i b aprovades definitivament per la comissió territorial d'urbanisme de Tarragona en sessió del 18 de desembre de 2002 i acordada la seva publicació a l'efecte d'executivitat el dia 25 de febrer de 2004.

(Veure Mapa 3 de l'Annex)

D'acord amb aquest planejament, la traça proposada transcorre per camins existents enmig de Sòl No Urbanitzable Ordinari, Zona de Sòl Rural (Clau SR), principalment, i el dipòsit nou proposat també s'ubica en la mateixa classe de sòl.

Cal assenyalar que el traça segueix el pas del camí de Vallfogona de Riucorb i que un petit tram d'aquest, ja sortint del terme, que transcorre annex a Zona de sòl Forestal (Clau SF) i un petit tram, a la zona del poble de Vallfogona, que transcorre per Sòl Urbà i per SNU (Clau SPNP) ja que creua el Riu Corb.

Altres determinacions de la Normativa urbanística a tenir en compte:

- Article 57. Sistema viari (C). Pel que fa als camins rurals s'haurà de conservar en la seva integritat l'actual xarxa.

Les distàncies de protecció dels camins rurals, a cada banda del camí, són de 6 m, en els camins de la xarxa bàsica, i de 4 m en els secundaris, amidats des de l'eix del camí.

- Article 60. Sistema hidrogràfic (H).

Tots els rius, canals, rieres i torrents, en els trams classificats de SNU mantindran una franja de protecció urbanística partir de la línia de domini públic hidràulic de 5 m d'amplada a partir del marge que delimita el llit del riu. En aquest àmbit de protecció no s'admet cap tipus de construcció, han o ser que sigui un servei de millora del propi sistema hidrogràfic. En els trams classificats de sòl urbà i sòl urbanitzable, la protecció és establerta per a cada cas als plànols d'ordenació.

Les fonts localitzades en SNU mantindran una protecció urbanística radial de 50 m. A l'interior del cercle definit no s'admeten cap tipus de construcció excepció feta de les obres de millora de l'entorn de la font.

- Article 87. Camins rurals.

S'haurà de conservar en la seva integritat l'actual xarxa de camins rurals.

No es podrà modificar el perfil longitudinal i transversal dels camins ni el seu traçat sense la corresponent llicència municipal. Les modificacions no podran suposar en cap cas alteracions negatives de l'entorn natural de la zona afectada.

- Article 92. Disposicions generals per a construccions en SNU.

En general, les construccions es projectaran i/o construiran amb unes formes, materials, acabats i colors que garanteixin una adequada integració a les condicions naturals de l'entorn. En particular:

- a. En quant als materials serva de bona qualitat i el nivell de construcció serà l'òptim.
- b. En quant a l'acabat de les façanes i parets exteriors serà l'arrebossat tradicional, la pedra natural aplacada. No es permet l'acabat de totxana i el bloc de formigó gris.

- c. En quant als colors, seran en tons terrossos amb efectes mimètics considerables.
Es recomana la no utilització del color blanc.

Es podrà optar per dissenyar formes constructives o apantallaments que eliminin o minimitzin els impactes paisatgístics i visuals.

- Article 96. Construccions i instal·lacions d'obres públiques

Es podran autoritzar en el SNU les construccions i les instal·lacions vinculades a l'execució, manteniment i al servei de les obres públiques.

La sol·licitud de llicència haurà de justificar la necessitat del traçat o de l'emplaçament de les instal·lacions o construccions que es projectin, amb indicació de les zones afectades i de les correccions previstes en ordre a preservar les condicions naturals, l'equilibri ecològic i els valors paisatgístics.

Les construccions que es projectin tindran uns materials, uns acabats i uns colors que garanteixin una adequada integració a les condicions naturals de l'entorn.

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Montoliu de Segarra

Pel que fa al municipi de Montoliu de Segarra, el Planejament vigent del municipi el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal aprovat definitivament per la comissió territorial d'urbanisme de Lleida en sessió d'11 de febrer de 2015.

D'acord amb aquest planejament, la traça proposada transcorre, principalment, per camins i carreteres existents dins del Sistema Viari-Eixos Estructurants (Clau SX1) i enmig de Sòl No Urbanitzable de Protecció com a Agrícola en planes tabulars (Clau SNU 1b_SPE). D'acord amb la normativa del POUM, en els terrenys inclosos en el sòl de protecció especial, com és el cas, preval la regulació de l'article 2.6 del Pla Territorial de Ponent.

Pel que fa a la xarxa viària, concretament, la traça afecta a:

- Camí de Vallfogona de Riucorb
- Carretera de l'Ametlla
- Carretera T-243 de Conesa

Per a aquesta vialitat, grafiada en els plànols d'ordenació del POUM, l'article 173 de la Normativa estableix que el POUM conserva en la seva integritat l'actual xarxa de camins rurals i vies pecuàries i els que estan explícitament reconeguts, en els plànols d'ordenació, i formen part del sistema viari.

(Veure Mapa 3 de l'Annex)

Pel que fa a instal·lacions de subministrament d'aigua, l'article 183 del POUM estableix:

Les instal·lacions de transport (canonades) es desenvoluparan mitjançant Projecte d'Urbanització on s'analitzi la necessitat del traçat i s'avaluïn alternatives possibles justificant l'elecció de menor impacte, especificació de les condicions tècniques menys lesives i tractament de restauració.

Finalment, també cal tenir en compte altres articulats de la normativa del POUM de caràcter paisatgístic com són:

- Article 166. Normes relatives a la protecció de la biodiversitat.

Manteniment dels marges dels conreus. Per la seva importància com a refugis de biodiversitat, es mantindrà sempre que sigui possible, la vegetació natural que hi apareix espontàniament als marges dels conreus i les parets que separen les diferents parcel·les agràries. Els arbres autòctons dels marges de camins, conreus i xarxa de rec es protegeixen específicament. Quan quedin afectats per les obres de millora de les infraestructures, caldrà justificar la impossibilitat tècnica de mantenir-los, per obtenir la llicència municipal.

Protecció de l'arbrat. Els arbres singulars, obligatòriament s'han de trasplantar o realitzar plantació de restitució. S'ha de mantenir viu en cas d'obres a menys de 4 m de distància del tronc. En cas de mort com a conseqüència de les obres o d'altres actuacions dutes a terme, cal realitzar una plantació de restitució de la mateixa espècie, en el lloc indicat pels serveis tècnics de l'Ajuntament.

Permeabilitat biològica de les infraestructures i els tancaments. La implantació de noves infraestructures lineals o la reforma de les ja existents, que suposin l'aparició d'una barrera física, caldrà que tinguin en compte mesures correctores per assegurar la seva permeabilitat biològica.

Sempre que sigui necessari realitzar terraplens, desmuntatge, escombraries o superfícies ocupades pel parc de maquinària, caldrà assegurar la seva revegetació amb les mateixes espècies de la zona, amb una densitat adequada, determinada pels serveis municipals competents.

Les obres de drenatge que es realitzin a les noves infraestructures hauran d'estar adaptades a la protecció de la fauna: sempre que sigui possible, la inclinació de les parets de les obres de drenatge no superarà els 15 ° de pendent i tindrà una textura superficial de les parets rugosa, formada per escullera.

- Article 167. Normes relatives a la protecció del paisatge.

Protecció de les feixes i marges tradicionals. Caldrà respectar i no es podrà modificar la geometria de les vores dels conreus que inclouen els marges i bancals, valones, llindes, parets i tanques.

Adequació paisatgística de les edificacions. Caldrà realitzar un tractament de la vegetació creant una pantalla vegetal que disminueixi el seu impacte paisatgístic. Aquesta es realitzarà, preferentment, amb espècies vegetals autòctones. Les condicions d'enjardinament o restauració vegetal s'especificaran en el projecte de construcció, ampliació o reforma que es presentarà per l'obtenció de la llicència.

- Article 175 Els Camps de conreu i la geometria dels seus marges i feixes.
Els conreus tradicionals en feixes que encara resten són elements d'especial protecció en general i de forma particular en les zones de major interès paisatgístic, de forma que estan prohibides aquelles actuacions que modifiquen substancialment el conjunt dels camps de conreu i de la geometria dels seus marges i feixes.
- Article 176. Masses forestals i bosquines mediterrànies
Les masses forestals consolidades es consideren elements naturals que cal protegir i conservar.

Es conservarà la vegetació existent al llarg de les rieres i torrents, així com aquells espais arbrats al llarg dels camins o vinculats a les edificacions existents. Excepcionalment i per motius de seguretat es podran tallar arbres propers a les instal·lacions agrícoles i als habitatges rurals.
- Article 181. Condicions generals de les edificacions i instal·lacions d'interès públic.
En la tramitació de l'autorització per a ubicar una construcció d'aquest tipus en SNU caldrà justificar de forma expressa i motivada les raons en què es basa la necessitat de situar la instal·lació en el medi rural en general i en l'indret concret on es proposa la seva situació.

Per a les edificacions s'haurà de redactar un PAE o EPU que contempli, com a mínim:
 - a. Justificar explícitament la inexistència de riscos per a les zones confrontants pel que fa als valors agrícoles, forestals, ecològics i paisatgístics.
 - b. Definir les condicions formals i tècniques de la nova edificació i les mesures corresponents per tal d'assegurar el minorament de l'impacte i la integració ambiental de les instal·lacions.
 - c. Especificar l'ocupació màxima de l'edificació segons el tipus d'instal·lació i la distància mínima als límits de finca i als camins rurals que en cap cas podrà ser inferior a 20 metres.
 - d. Caldrà també incorporar un estudi d'avaluació de l'impacte de la construcció i instal·lació en el medi on es situï.

2.2. CATÀLEGS DEL PAISATGE

El traçat en estudi afecta a dos catàlegs del paisatge diferents: el catàleg del Paisatge del Camp de Tarragona pel que fa al terme municipal de Vallfogona de Riucorb, i el catàleg del Paisatge de les Terres de Lleida pel que fa al municipi de Montoliu de Segarra.

Catàleg del paisatge del Camp de Tarragona

El Catàleg del Paisatge del Camp de Tarragona és fruit de la Llei del Paisatge aprovada el 31 d'octubre de 2006. Aquest catàleg va ser aprovat definitivament el 19 de maig de 2010.

En aquest catàleg l'àmbit d'estudi travessa la unitat de paisatge de la Baixa Segarra (Unitat 2).

Caracterització de la Unitat del paisatge 2: Baixa Segarra

Territori situat a una cota mitjana d'uns 700 m, a l'àrea de contacte entre l'extrem meridional dels altiplans de la Segarra, la conca d'erosió de Barberà i la serralada Prelitoral.

- Els cursos alts dels rius Gaià i Corb drenen el territori i són els responsables del modelat del relleu.
- Predomini dels conreus herbacis de secà, afavorits per l'existència d'àrees planeres.
- Poca presència de la vegetació espontània. Només algunes pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*). En algunes obagues i fons de vall hi apareixen rouredes de roure valencià (*Quercus faginea*).
- Paper rellevant de la ramaderia establada que comporta la proliferació d'equipaments agrícoles en les proximitats dels nuclis habitats.
- Al nord de Santa Coloma de Queralt es localitza el principal polígon industrial de la Baixa Segarra

Els objectius de qualitat paisatgística es llisten a continuació:

- OQP2.1. Un patró històric de poblament medieval ben conservat i sense la presència d'elements que entrin en competència amb les fites patrimonials rellevants o minorin la qualitat de les façanes paisatgístiques de les poblacions. Aquest patró històric de poblament medieval, principalment dels pobles de Forés, Passanant, Conesa, Savallà del Comtat, Albió, Llorac, la Cirera, Rauric, i Aguiló, està format per nuclis compactes i petits sovint situats en punts prominents al voltant de castells o torres de defensa.
- OQP2.2. Un patrimoni edificat i urbanístic de poblacions mantingudes al marge de les transformacions actuals, rehabilitat i mantenint-ne l'ús, tot conservant els trets característics que l'identifiquen.
- OQP2.3. Un paisatge rural viu dominat per conreus de secà i construccions tradicionals de pedra seca que conservi mostres representatives d'aquestes construccions i eviti la banalització i artificialització dels espais oberts amb elements o instal·lacions de poca qualitat estètica. Aquest paisatge, que es situa principalment entre les poblacions de Passanant i Belltall, Conesa, les Piles, Santa Coloma de Queralt, està caracteritzat per un relleu variat amb amplex visuals dominades pels cultius de cereals distribuïts en camps ondulats separats per retalls de boscos o bosquines que es situen en els marges. Aquest territori conté un variat i ric patrimoni de construccions agràries de pedra seca que configuren aquest paisatge rural.

- OQP2.4. Un paisatge urbà de la població de Santa Coloma de Queralt, endreçat i harmònic, que creixi de manera ordenada conservant el seu caràcter nodal tot evitant la dispersió de noves edificacions i teixits urbans per la rodalia i permetent la promoció del seu ric patrimoni històric i urbanístic (plaça porxada, call jueu, recinte emmurallat...).

Àrees amb valors especials a protegir

- Elements patrimonials: esglésies romàniques de Sant Jaume d'Almenara, de Sant Miquel de la Portella, de Sant Vicenç d'Aguiló, de Sant Pere de les Roques, i de la Mare de Déu de la Llet de Sant Gallard; esglésies medievals de Sant Pere de Savallà, i de Sant Pau del Fonoll; i els castells de les Piles, d'Aguiló, i de Forés. Restauració, manteniment i valorització, tant del propi patrimoni com del seu entorn immediat.
- Façana i perímetre visual dels nuclis rurals de Forés, Passanant, Conesa, Savallà del Comtat, Albió, Llorac, la Cirera, Rauric, i Aguiló, regulant-ne, a través del planejament urbanístic, l'aspecte de les façanes de «poble paller», alguns d'ells situats en punts elevats del territori, pel seu valor identitari.
- Horitzó permanent de la part nord-est de la serra del Tallat, des del coll de Belltall fins a Conesa, en el qual cal vetllar especialment perquè les intervencions no alterin la qualitat del paisatge.
- Conjunt històric del nucli antic de Santa Coloma de Queralt (plaça porxada, call jueu, recinte emmurallat,...), que pel seu valor històric i estètic hauria de restaurar-se i valoritzar-se.

Àrees de foment de la gestió

- Grans espais oberts cerealístics de Passanant i Belltall, Conesa, les Piles, Santa Coloma de Queralt i Aguiló, mantenint-los i valoritzant-los pel seu valor productiu, estètic i identitari.
- Masses forestals de les obagues del riu Corb, incloses en el Pla d'Espais d'Interès Natural, millorant-ne la qualitat paisatgística tot compatibilitzant-ne la gestió forestal amb la reducció del risc d'incendis forestals.
- Mosaics agroforestals existents al nord del nucli de Vallfogona, que actuen com a zona de transició paisatgística entre les obagues del riu Corb i els plans cerealístics. Mantenint-los i valoritzant-los, i evitar tant com sigui possible que els processos de concentració parcel·laria n'alterin l'estructura actual. També mantenir els marges de vegetació arbustiva dels petits talussos que delimiten els camps de conreu per ser un element característic del mosaic paisatgístic de la zona i la funció connectora a escala local.
- Miradors paisatgístics de Aguiló, del coll de Belltall, les Forques, Forès, Savallà del Comtat, Montargull, Guiamons, Montfred i de l'església de Sant Miquel de la Portella. Millorar-los per les perspectives panoràmiques que ofereixen sobre àmplies extensions de territori i la diversitat de paisatges.

- Nuclis rurals de Glorieta, Vallfogona de Riucorb, les Piles, Biure de Gaià, i Guialmons. Mantenir l'aspecte compacte i integrar les noves construccions al paisatge preexistent.
- Nucli urbà de Santa Coloma de Queralt. Prioritzar, el relligat de les trames disperses de la perifèria per evitar un consum excessiu de sòl per expansió cap a aquestes zones i orientar el creixement a les àrees intersticials.

Àrees susceptibles d'accions d'ordenació

- Edificacions d'ús turístic de Vallfogona de Riucorb. Integrant-les paisatgísticament amb els codis cromàtics, tipus de materials, alçades i tipus de cobertes tradicionals de l'àrea.
- Senyalitzar l'inici i el final dels recorreguts d'interès o itineraris paisatgístics següents:
 - a) Santa Coloma de Queralt- Conesa- Forès
 - b) Rocafort de Queralt- Les Piles- Santa Coloma de Queralt
 - c) Santa Coloma de Queralt- Pontils

(Veure Mapa 4A de l'Annex)

Catàleg del Paisatge de les Terres de Lleida

El Catàleg del Paisatge de les Terres de Lleida és fruit de la Llei del Paisatge aprovada el 31 d'octubre de 2006. Aquest catàleg va ser aprovat definitivament el 10 de setembre de 2008.

En aquest catàleg l'àmbit d'estudi travessa la unitat de paisatge Costers de la Segarra (Unitat 7).

Caracterització de la Unitat del paisatge 7: Costers de la Segarra

A grans trets, comprèn el coster occidental de la plataforma estructural orientada de nord a sud que es coneix amb el nom d'Altiplà Central Català –o, simplement, altiplà de la Segarra. Aquesta unitat forma estructuralment part de la Depressió Central.

El coster que defineix la unitat s'inicia pels volts dels 550 m i assoleix les parts més elevades al capdamunt de l'altiplà, que se situa a l'entorn dels 700-750 m.

Les transformacions humanes vinculades a l'activitat agrària structuren i defineixen el seu caràcter. Els conreus herbacis de secà ocupen la majoria de la unitat. Les diferents menes de parcel·lació presents a la unitat conformen patrons característics, entre els quals es poden subratllar els de fons de vall –parcel·les abancalades que segueixen la part profunda dels barrancs- i les planes elevades, amb parcel·les més àmplies.

La unitat permet posicions topogràfiques variades a l'observador, de manera que els paisatges són oberts o tancats segons la localització. L'alternança de textures vegetals fines i granulades en harmonia amb la suau topografia conforma patrons molt atractius, de línies corbades, que sensorialment transmeten calma, equilibri, ordre.

A l'oest de la unitat hi ha part de l'espai Granyena –declarat Zona d'Especial Protecció per a les Aus-, i una petita incursió de l'espai Valls del Sió-Llobregós. Ambdós espais pertanyen a la Xarxa Natura 2000. També destaquen els jaciments de plantes fòssils de la Segarra, espai inclòs a l'Inventari d'Espais d'interès geològic a Catalunya.

El poblament actual és força fragmentat i hi ha molts nuclis habitats dispersos. És predominant el poble castral, on l'assentament s'organitza al voltant del castell. Algunes poblacions es troben alineades resseguint els cursos fluvials que discorren per la unitat, i la majoria són de tipologia rural. Els nucli més important de la unitat és la ciutat de Cervera.

A la part sud d'aquesta unitat les construccions de pedra seca adquireixen una especial rellevància, de manera que donen identitat al territori i paisatgísticament tenen molt de valor. En el futur, el canvi d'usos de secà a regadiu i els processos de concentració parcel·lària poden contribuir a fer desaparèixer part d'aquest patrimoni.

L'autovia A-2 de Lleida-Barcelona travessa aquesta unitat. Al voltant del corredor que genera aquesta infraestructura són molt visibles les nombroses intrusions antròpiques associades al desenvolupament de les últimes dècades: línies elèctriques, ampliació de la xarxa viària, etc.

Hi ha escampats arreu nombrosos castells que paisatgísticament tenen una bellesa molt important i que estan situades en turons, cosa que els fa visibles des de molts punts del territori.

Les rutes de Cervera als Hostalets i Rubinat, de les Oluges a Sant Ramon i de Bellmunt a Civit apleguen importants valors escènics en aquesta unitat.

Els objectius de qualitat paisatgística es llisten a continuació:

- OQP7.1 Uns paisatges rurals dominats pels conreus de secà, amb l'estructura tradicional de parcel·les àmplies sovint delimitades per murs de pedra seca i amb les granges ordenades i integrades.

El paisatge d'aquesta unitat es caracteritza per l'abundància de conreus herbacis de secà (ordi o blat).

La reforma de la PAC i del sistema d'ajudes pot comportar un augment important dels conreus abandonats ja que la transformació de secà a regadiu amb motiu del projecte Segarra-Garrigues afecta molt lateralment aquesta unitat. En tot cas, és important la conservació del paisatge i el teixit agrari, caracteritzat per la presència de construccions de pedra seca (especialment a la part meridional de la unitat). Per altra banda, la concentració de granges als afores de les poblacions provoca un impacte paisatgístic que cal minimitzar.

- OQP7.2 Un patrimoni històric ben conservat que faciliti la coneixença del paisatge dels Costers de la Segarra mitjançant la promoció dels elements significatius (ciutat de Cervera, Montfalcó Murallat, castells i torres de guaita, camí de Sant Jaume, jaciments arqueològics de Sant Antolí i Sant Guim i santuari de Sant Ramon).

El patrimoni històric d'aquesta unitat té com a punt neuràlgic la ciutat de Cervera, desenvolupada al voltant del castell i un referent visual per a la població de la zona. Aquesta ciutat compta amb altres elements de molt interès, com la Universitat de Cervera i la trama urbana medieval. La zona també presenta molts punts encastellats, pobles emmurallats, etc. que denoten la naturalesa de la comarca al temps de la Reconquesta quan era "terra de marca".

- OQP7.3 Un paisatge urbà i periurbà de la ciutat de Cervera ben planificat, endreçat i harmònic, que creixi de manera ordenada i que tingui en compte el caràcter rural del paisatge.

Cervera és la població més important de la unitat i al seu voltant s'hi acumulen nombroses infraestructures i edificacions (dues línies d'alta tensió, polígons industrials, activitats extractives, abocadors de runes, ...). És necessari que, en els futurs creixements de la ciutat, es prioritzi la urbanització que relligui les trames disperses de la perifèria i tendeixi a la compacitat i a la integració paisatgística d'infraestructures, instal·lacions i polígons.

- OQP7.4 Uns paisatges agraris de fons de vall ben conservats i que mantinguin el mosaic característic de camps de conreu i petites bosquines.

Les tres valls principals que formen aquesta unitat, Ondara, Cercavins i Sió, presenten un mosaic agroforestal molt característic. La proliferació de noves infraestructures pot afectar a la perspectiva paisatgística d'aquestes valls que ara com ara, presenten un aspecte visual molt plàstic atesa la gran intervisibilitat de la unitat.

Àrees de foment de la gestió

- Hàbitat de ribera dels rius Ondara, Sió i Cercavins.
- Espais corresponents a la Xarxa Natura 2000 (Granyena i Valls del Sió/Llobregós).
- Promoció i gestió dels elements més significatius del patrimoni històric i els seus entorns: ciutat de Cervera, Montfalcó Murallat, recintes emmurallats, castells i torres de guaita, camí de Sant Jaume, jaciments arqueològics de Sant Antolí i Sant Guim i santuari de Sant Ramon.

Àrees amb valors especials a protegir

- Fons escènics dels tossals més prominents de la unitat: ciutat de Cervera, Cabestany, Tossal de Suró, Rodó, de les Tenalles, d'Altarriba i de la Capella. etc.

(Veure Mapa 4B de l'Annex)

3

PAISATGE ESCALA TERRITORIAL

A

3.1. DESCRIPCIÓ I DINÀMICA DEL PAISATGE

Tot i formar part de dues comarques i províncies diferents, tota la zona d'estudi comparteix característiques territorials i ambientals similars, que s'emmarca en el triangle entre les ciutats de Tàrraga, al nord, Montblanc al sud-oest i Santa Coloma de Queralt al sud-est.

Es tracta d'una zona rural, amb presència d'un mosaic agroforestal format per feixes agrícoles de cereals, principalment, i clapes de pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra subsp. salzmannii*).

La presència de grans zones urbanes o infraestructures és mínima, destacant només petits poblets i carreteres secundaries.

En general, ens trobem en un territori on el relleu és molt variat i es caracteritza per una orografia de caràcter irregular. Els principals desnivells es localitzen a la vall del riu Corb, on les condicions orogràfiques fan molt difícils els conreus.

Per damunt però del riu Corb, s'inicien els altiplans de la Segarra, delimitats al Nord per la ribera de Cervera i al Sud per la de Forès. Aquestes planes, que es corresponen amb l'extrem meridional dels altiplans de la Segarra, acaben amb un desnivell molt marcat entre el Tossal del cap de Terme i la Faneca que els separa dels terrenys topogràficament deprimits de la conca de Barberà. .

Predominen els conreus herbacis de secà, els quals han provocat la desaparició de bona part dels espais forestals i han fet retrocedir la vegetació natural als espais més inaccessibles.

En els indrets de relleu més trencat, els conreus herbacis s'alternen amb espais boscosos, generalment pinedes i rouredes de roure valencià. La parcel·lació agrària no segueix traçats rectilinis sinó que, a diferència d'altres espais, adopta línies més sinuoses adaptant-se a la configuració del relleu tot resseguint, sovint, les corbes de nivell. Als marges dels conreus s'hi desenvolupen comunitats arbustives i herbàcies amb un paper important en la connectivitat ecològica a una escala local.

3.2. COMPONENTS DEL PAISATGE

- Les transformacions humanes vinculades a l'activitat agrària estructuren i defineixen el seu caràcter. Els conreus herbacis de secà ocupen la majoria part del territori.
- Les diferents menes de parcel·lació presents a la unitat conformen patrons característics, entre els quals es poden subratllar els de fons de vall –parcel·les abancalades que segueixen la part profunda dels barrancs- i les planes elevades, amb parcel·les més àmplies.

-

- El curs alt del riu Corb drena el territori i és el responsable del modelat del relleu.
- Zona de relleu trencat, on els conreus herbacis s'alternen amb espais boscosos, generalment pinedes i rouredes de roure valencià.
- Predomini dels conreus herbacis de secà, afavorits per l'existència d'àrees planeres.
- Poca presència de la vegetació espontània. Només algunes pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*). En algunes obagues i fons de vall hi apareixen rouredes de roure valencià (*Quercus faginea*).
- El poblament actual és força fragmentat i hi ha molts nuclis habitats dispersos.. Algunes poblacions es troben alineades resseguint els cursos fluvials i la majoria són de tipologia rural.
- Les construccions de pedra seca adquireixen una especial rellevància, de manera que donen identitat al territori i paisatgísticament tenen molt de valor.

3.3. VALORS DEL PAISATGE

- Valors Estètics.
 - Mosaic agroforestal que domina el sector de la vall del riu Corb, amb poca presència d'elements artificials i relleu ondulat. La fesomia canviant d'aquest paisatge, on hi ha una presència significativa de roures i altres arbres de fulla caduca (almenys a les obagues) junt als camps de cereal, li dona un valor afegit
 - Els nuclis urbans mantenen, en bona part una tipologia d'edificis de pedra o amb elements de pedra que també contribueix a donar una imatge de ruralitat al territori.
- Valors socials: El Balneari de Vallfogona com a indret més representatiu.
- Valors històrics:
 - El patró de poblament, amb l'única excepció del Balneari de Vallfogona, és molt similar al de l'Alta Edat Mitjana: petits nuclis de població disseminats articulats en torn a Santa Coloma de Queralt, centre tradicional de mercat.
 - La pervivència d'alguns exemples de molins medievals com el d'Albió o el de la Cadena, fortificats, o els de la Torre o de Sant Gallard de Baix, tots de gran interès
 - Elevada densitat de murs de pedra seca.
- Rutes d'observació del paisatge:
 - GR-171, que entra a la unitat per Albió i d'aquí continua pel Balneari de Vallfogona, Segura, Saladern i el Fonoll.
 - Des de Santa Coloma de Queralt surt la T-224 que duu fins a Vallfogona de Riucorb. Aquest itinerari ressegueix el curs del riu Corb.

4

DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE DEL LLOC AFECTAT

4.1. DESCRIPCIÓ DE L'EMPLAÇAMENT

L'Avantprojecte preveu desenvolupar unes d'infraestructures lineals, situades de manera soterrada. A més l'Avantprojecte preveu bàsicament el pas d'aquestes infraestructures per camins ja existents. Aquestes dues circumstàncies fan que els impactes paisatgístics siguin mínims per no dir inexistents o totalment puntuals durant les obres.

Així, el traçat de les canalitzacions no elimina o redueix de manera significativa cap zona significativament arbrada, els camins que ressegueixen tenen una amplada suficient com per poder realitzar les obres sense necessitat d'ampliar-los i les ventoses es preveuen també soterrades.

Sí que hi ha, però, un element de l'Avantprojecte que pot tenir un impacte paisatgístic sobre el territori, i aquest, a més, pot ser significatiu. Aquest element és el nou dipòsit regulador previst annex al camí de Vallfogona, al fondo de Comescures. Així, la present descripció i anàlisi es centra en la localització i construcció d'aquest element.

Estructura del lloc. L'entorn immediat.

La zona a on es localitza el nou dipòsit és al fondo de Comescures. Aquest és un petit fondo d'uns 920 m de longitud, que aboca al riu Corb, en direcció sud-oest. A la part central s'hi desenvolupen terres agrícoles en parades sinuoses seguint el relleu del terreny, de cereals i amb marges força frondosos de carrasca, principalment. No s'observa cap curs hídic ja que aquest ha estat transformat per les parades agrícoles.

La banda occidental ascendeix de manera força abrupta, amb pendents al voltant del 35% i parades d'oliveres estretes, majoritàriament abandonades, que van resseguint el relleu.

La banda oriental va descendint més lleugerament, amb pendents al voltant del 20% i parades agrícoles més àmplies, principalment de cereals, però amb algun camp d'ametllers.

Al capdavant del fondo destaca la presència del Riu Corb, que transcorre enfonsat en el relleu, i el nucli de Vallfogona de Riucorb, al voltant del riu. La zona urbana del nucli es concentra principalment a la riba esquerra del riu, a l'altre banda de per on arriba del fondo, però algunes edificacions també es concentren a la riba dreta. Al capdamunt, el fondo aboca a una plana agrícola.

El camí de Vallfogona és un camí de terra, practicable amb vehicle, d'uns 3,5 m d'amplada i ressegueix la banda occidental del fondo, de manera que les terres més planeres queden a l'est del camí. La zona d'estudi es localitza annex a aquest camí, a l'est d'aquest, en una de les petites parades planeres del fondo, la qual queda més o menys a la mateixa cota del camí. Per sota d'ella, el terreny ja va descendint cap al fondo.

(Veure Plànol 6 i 7 de l'Annex I i Annex II Fotogràfic)

De manera concreta, els **límits de l'àmbit** d'estudi es caracteritzen de la següent manera:

- Cap a nord, el terreny va ascendint amb un pendent relativament pronunciat, al voltant del 10%. Cap a la vessant oriental d'aquesta carena hi ha camps de cereals que descendeixen cap al fondo, amb marges força vegetats amb vegetació arbustiva (coscoll, genista (*Spartium junceum*), foixarda (*Globularia alypum*)...) i algun peu d'alzina, majoritàriament.
- Cap a sud-oest, el terreny va descendint amb un pendent d'un 7% aproximadament, amb parades de cereals esglaonades, relativament estretes i amb forma de mitja lluna.
- Cap a sud, descendeix el camí de Comescures amb el marge occidental sorrenc i vertical i olivers abandonades, i la banda oriental que descendeix bruscament deixant entreveure els camps de cereals al fondo de Comescures i, just passades les parades agrícoles de cereals, el terreny va ascendint lleugerament.
- Cap a l'oest el terreny s'eleva amb parades d'oliveres esglaonades en la verticalitat del terreny amb mur sorrenc de 2-3 d'alçada.

Estructura del lloc. L'àmbit d'actuació.

Pel que fa a la **caracterització del propi àmbit del futur dipòsit**, la parcel·la es localitza l'est del camí de Vallfogona de Riucorb o de Comescures. Es tracta d'una petita esplanada, amb forma triangular, d'uns 570 m² ocupada per un espai ruderal envoltat per la seva vessant nord pel Camí asfaltat de Comescures i el camí que dona accés al fondo de Comescures per la seva vessant sud i sud-est. Des del camí s'accedeix al camps de cereals que s'allarguen per tota la part baixa del fondo, amb vegetació marginal d'ametllers, alzines, roures i coscoll entre les terrasses de cereals.

Per sota de l'espai del projectat dipòsit, hi ha un camp de conreu de cereals amb un lledoner (*Cletis australis*) de certes dimensions i una acumulació de pedres que podrien ser d'un antic marge.

Així, la banda oriental del sector on es projecta el dipòsit descendeix amb un pendent relativament pronunciat, que va del 621,29 msnm, punt de situació del futur dipòsit, als 675 msnm, mentre que la banda occidental, a l'altre marge del camí de Comescures, s'alça el terreny de manera molt pronunciada, amb un marge terrós de 2-3 m d'alçada al capdamunt del qual s'hi assenta una antiga parada agrícola d'olivers abandonades per després continuar l'ascens escarpat del terreny.

(Veure Plànol 7 de l'Annex I i imatges a l'Annex II Fotogràfic)

Degut a la seva localització, el sector es situa en un enfonsat respecte les terres de l'entorn, principalment les de l'oest, de manera que té unes vistes força limitades:

- Cap a sud, el camí de Comescures dibuixa un redol per sota del qual el terreny queda enfonsat i a l'horitzó pròxim s'observa un petit turó amb mosaic agroforestal que tapa totalment les vistes.

- Cap a l'oest l'ascens pronunciat del terreny just a l'altre marge del camí limita totalment la visibilitat.
- Cap a l'est es pot observar el fondo del terreny, amb els camps de cereals i els seus marges vegetats, però les vistes llargues també queden tallades totalment per l'ascens del terreny a l'altre banda del fondo, amb terrasses de cereals que van resseguint la topografia de la zona.
- Finalment, cap a nord es pot observar l'ascens del camí fins al capdamunt, amb els camps de cereals enfonsats que queden a la dreta i la paret sorrenca que s'enfila a l'esquerra. Al capdamunt no hi ha tampoc vistes llunyanes ja que s'inicia l'altiplà de l'Ametlla de Segarra i no és fa visible des del camí.

4.2. PROGRAMA I REQUISITS DEL PLA

Finalitat justificació del projecte

L'objectiu del projecte és la implantació d'una nova canalització d'aigua soterrada, principalment resseguint les traces de camins i la construcció d'un nou dipòsit regulador al municipi de Vallfogona de Riucorb, al Fondo de Comesures.

Es preveu el nou dipòsit de regulació entremig de 120 m³ amb la finalitat de tenir una reserva suficient per casos d'emergència i de trencar la baixada d'aigua per evitar pujades de pressió que puguin ocasionar danys a la canonada de recepció a Vallfogona. També es preveu que aquest dipòsit pugui ser ampliable en el futur.

El nou dipòsit regulador ha de complir, els següents requeriments:

- Ha de situar-se a una cota que permeti l'abastament d'aigua al nucli per gravetat.
- Ha de situar-se dins del municipi de Vallfogona de Riucorb per tal de facilitar el seu manteniment per part de l'Ajuntament.
- Ha de disposar d'una caseta de control.

Alternatives de localització

La localització del dipòsit regulador s'ha buscat d'acord amb la cota que permeti l'abastament del nucli de Vallfogona i dins del mateix terme. El dipòsit de Montoliu està a la cota 748,42 m, la cota prevista del nou dipòsit es de 621,29 m, i la cota del dipòsit existent de 585,82 m. Per tal d'evitar una pressió massa elevada de l'aigua des del dipòsit de Montoliu fins al de Vallfogona és necessari aquest dipòsit entremig. A la vegada, però, la seva cota ha de permetre l'abastament al dipòsit de Vallfogona sense necessitat de bombament. El recorregut de la canonada descendeix fins a la cota 560 msnm al seu pas pel riu Corb i des d'allí ha d'arribar fins al dipòsit de Vallfogona a una cota de 585 msnm.

A més, es considera que aquesta ubicació satisfà els requisits tècnics de la infraestructura, així com també els següents criteris de localització:

- ACCESSIBILITAT: Accés directe des del camí de Vallfogona.
- SENSE RISC D'OCASIONAR MOLÈSTIES A POBLACIONS: els habitatges més pròxims es localitzen a uns 790 m de distància.

Un cop localitzada la zona topogràficament adequada pels temes tècnics exposats en el punt anterior, s'han valorat dues alternatives per a la localització final del dipòsit. Totes dues afecten la mateixa parcel·la i només varien uns metres de distància. Aquestes alternatives són:

- Alternativa 1: localitzada a l'extrem més occidental de la parcel·la, a una cota similar al camí de Comescures i coupant un espai residual enmig de dos camins i amb vegetació ruderal sense peus arboris d'interès.
- Alternativa 2: localitzada més al nord que la zona anterior, ocupant part del camp de cereals present i un peu de lledoner, però en una localització més enfonsada topogràficament que el camí de Comescures.

(Veure mapa 8 de l'Annex I)

Encaix del pla i visió global de l'ordenació i requisits tècnics

L'estratègia principal d'implantació de la nova infraestructura consisteix en afectar el mínim possible, la situació actual del lloc i, per tant, aprofitar l'estructura del lloc i no preveure cap tipus de desbrossada o tala d'arbrat, ni moviments de terra més enllà dels estrictament necessaris per a condicionar la topografia del terreny.

Així, per al pas de les canonades s'ha prioritzat, en tot moment, el pas per xarxa viària existent. D'aquesta manera, dels 5.078,63_m lineals de canonades previstes, només uns 330 m transcorren fora de la traça de camins.

En aquests 330 m, les canonades passen per camps de conreu de cereals i prop d'algun marge herbaci amb peus aïllats de coscoll. Per minimitzar els possibles impactes, tant en el moment de construcció com en el futur (possibles reparacions de la canonada), l'avantprojecte ha dissenyat la nova canonada en paral·lel a l'existent, que porta aigua fins al nucli de l'Ametlla de Segarra, i separada uns 2/3 m dels marges de conreu, per sota del propi cultiu de cereals.

L'avantprojecte preveu que la totalitat dels elements associats a la canonada (ventoses) siguin soterrades per evitar-ne el seu impacte paisatgístic.

Pel que fa al nou dipòsit regulador, s'ha buscat un emplaçament el més pròxim possible a la traça de les canonades per minimitzar la longitud de les canonades i minimitzar la superfície de sòl afectada. A més, s'ha buscat una localització topogràficament en línia amb la canalització i que a la vegada permeti parcialment o totalment la seva ocultació. Així, el descens del terreny cap a l'est permet localitzar el dipòsit de manera que quedi enfonsat o semi enfonsat del camí de Comescures i, per tant, quedi ocultat visualment.

Finalment, la localització annexa al camí fa que sigui en una zona de fàcil accés, de manera que no cal intervenir en els accessos o crear-ne de nous.

Pel que fa al disseny, es preveu un dipòsit amb un diàmetre interior serà de 7 m, una alçària de 3 m. No es planteja semisoterrat però s'ha estudiat la zona buscant la màxima ocultació de les noves instal·lacions aprofitant la cota del terreny, de manera que quedi ocult per la pròpia topografia.

L'avantprojecte preveu també la instal·lació de dues casetes prefabricades, una de control i l'altre pel sistema de cloració, així com instal·lació de panells solars per a subministrament elèctric.

El tancament perimetral es preveu opcional.

Síntesis de les transformacions més importants

En base a la descripció feta fins al moment i a les mesures empreses per l'Avantprojecte per minimitzar els potencials impactes paisatgístics derivats de la seva implantació, es conclou que les transformacions més importants que implicarà el seu desenvolupament són les que es deriven del nou dipòsit regulador.

Aquesta actuació implica bàsicament:

- Instal·lació del dipòsit amb eliminació de vegetació principalment herbàcia i arbustiva (algun coscoll, ametller de petites dimensions, foixarda... i un lledoner).
- Construcció del dipòsit de 3 m d'alçada.
- Instal·lació casetes prefabricades de 1,9 m d'alçada amb acabats de formigó gris, teulada plana i portes metàl·liques.
- Possible tancament perimetral amb xarxa metàl·lica.
- Les plaques fotovoltaïques es preveuen sobre del dipòsit, pel que no tenen afectació sobre el sòl, i dirigides cap a sud-est aprofitant el descens de la coberta del dipòsit.

4.3. ANÀLISI SISTEMÀTICA DE LES TRANSFORMACIONS

Elements construïts

- Nou dipòsit a construir es preveu fer-lo de formigó prefabricat de 120 m³, ampliable en el futur a 200 m³ en cas de necessitat. El diàmetre interior serà de 7 m amb una alçària de 3 m.
- Casetes de control i cloració: prefabricades de 1,9 m d'alçada i 4,25 m de superfície.
- Potencial tancament perimetral de tela metàl·lica al voltant d'una àrea aproximada de 150 m².

Vegetació

Les principals transformacions sobre la vegetació serà l'eliminació de la vegetació ruderal existent, amb algun peu de coscoll, foixarda, ametllers joves i d'un lledoner de certes dimensions al llarg d'uns 200 m², corresponents a la del dipòsit i la zona d'accés. L'Avantprojecte no preveu la plantació de nova vegetació.

Anàlisi de la visibilitat futura

Mètode de càlcul:

S'ha elaborat un model digital tridimensional d'elevacions a partir del Model Digital de Superfícies (MDS) que conté informació sobre el model digital d'elevacions, vegetació, edificacions, etc., amb una resolució de 2 x 2 metres.

El marc d'anàlisi abasta un radi de 7 km.

Pel que fa a l'àmbit d'anàlisi, s'han definit el dipòsit com a localització de visibilitat amb una alçada de 3 m just annex al camí.

La conca visual resultant es representa amb un escalat de color que va des del transparent fins al vermell d'acord amb la intensitat de la visió, passant del transparent, que són els punts del territori des dels quals no es veu el punt analitzat al vermell intens que serien les zones amb una visió total sobre el punt analitzat.

(Veure Plànol 9 de l'Annex I)

Resultat

Tal i com es pot observar en el plànol 9 de visibilitat de l'Annex I, la topografia i la vegetació present a la zona fa que el nou element sigui molt poc visible des de la major part dels punts de visió i de l'entorn, tant pròxim com a mitges i llargues distàncies.

Gràcies a la topografia existent, la visibilitat del nou dipòsit queda reduïda a uns pocs 300 m a la rodona de l'emplaçament i, a més a més, només per la banda oriental i meridional, ja que per l'oest, la topografia escarpada del terreny n'impedeix totalment la visió. Així, el nou dipòsit no serà visible des de cap nucli urbà ni cap edificació residencial.

Sí que pot ser altament visible, però, des del propi camí de Vallfogona que l'hi dona accés si s'hi localitza annex. L'anàlisi de visibilitat s'ha realitzat considerant la localització del dipòsit just annex al camí. Tanmateix, si la localització exacte definitiva s'enretira uns pocs metres a l'est, el dipòsit de seguit quedarà per sota de la cota del camí i la visibilitat serà mínima.

(Veure mapa 9 de l'Annex I)

5

ESTRATÈGIES, CRITERIS MESURES D'INTEGRACIÓ

Seguidament es llisten les mesures empreses per l'avantprojecte per a minimitzar els impactes paisatgístics derivats de les actuacions proposades. Així, mateix, però, també es relacionen tot un seguit de noves mesures a tenir en compte per a la millora de la integració paisatgística del dipòsit regulador i les seves instal·lacions complementàries.

CRITERIS	MESURES
Elecció de la localització amb menors requeriments d'adequació	1. Buscar una localització per al dipòsit soterrat on la topografia pròpia del terreny n'oculti la seva visibilitat. 2. Localització del nou dipòsit pròxim al camí per minimitzar els moviments de terra, ja que el terreny de seguit fa pendent. 3- Projectar la nova estesa de canonades en viari existent i paral·lela a canalització existent
Minimitzar les actuacions de transformació de l'entorn	4-Prioritzar el soterrament total (canonades i ventoses) o parcial dels elements que no poden ser soterrats, com el dipòsit regulador 5- Utilitzar elements visualment permeables per als potencials tancaments perimetrals i evitar les tanques opaques.
Definir uns criteris compositius, uns materials i uns colors adequats a l'entorn	6-. Establir acabats compositius en els elements visibles per a fomentar-ne la seva continuïtat paisatgística amb l'entorn. 7-Es proposa plantació de vegetació puntual per crear ocultació parcial i naturalització de l'espai.

De la taula anterior, les mesures 6 i 7 són proposades a ser incorporades en l'avantprojecte per a millorar la integració paisatgística del dipòsit i les seves instal·lacions annexes. Aquestes mesures són:

- La part visible del nou dipòsit sigui arrebossada i/o pintada amb tons terrossos, d'acord amb les característiques constructives de les construccions de la zona.
- Així mateix, per a les casetes de control també es proposa que siguin de color marró i preferiblement arrebossades amb colors terrossos.
- No es proposa la plantació de vegetació lineal al llarg del tancament exterior ja que, es considera que el seu impacte seria major o igual al provocat pel propi dipòsit. Sí però que es proposa plantació d'arbusts tipus carrasca en l'entorn elevat que queda a banda i banda de l'accés a la zona del dipòsit, replicant l'estructura existent actualment en aquest marge del camí.
- Per al possible tancament perimetral es proposa xarxa metàl·lica cinegètica.

(Veure mapa 11 i 12 de l'Annex I)

6

CONCLUSIONS

Tenint en compte el tipus d'infraestructura a implantar, principalment soterrada, l'Avantprojecte ha posat especial èmfasi en evitar els impactes derivats de la fase d'obres. Així, s'ha prioritzat en tot moment, un traçat el més curt possible que transcorri per infraestructures lineals ja existents, camins i carreteres principalment, de manera que la seva implantació no afecti ni alteri la coberta vegetal existent.

Tot i així, en un tram de 330 m aquest criteri no ha estat possible per raons tècniques i el traçat no transcorre per camins existents i ho fa enmig de camps de conreu. Tanmateix, en aquest cas, l'avantprojecte ha dissenyat el traçat en paral·lel a canalitzacions ja existents, minimitzant la dispersió d'impactes en el territori. En aquest cas, però, es considera que els impactes paisatgístics no seran permanents ja que un cop finalitzades les obres es recuperarà la coberta agrària existent inicialment.

No es preveu que les obres en aquest punt eliminin cap element paisatgístic d'interès. En aquests marges hi ha presència de mur de pedra seca i algun peu de coscoll de certa magnitud. En aquests marges no hi ha presència de mur de pedra seca i només destaca algun peu de coscoll de certa magnitud, que en principi no es veuran afectats ja que la traça transcorre 2/3 m més al sud, però caldria considerar mesures preventives durant les obres per tal d'assegurar que es mantingui l'estructura del marge en el seu estat actual.

Per altra banda, al llarg de tot el recorregut, l'avantprojecte preveu que totes les arquetes i ventoses de nova instal·lació necessàries seran soterrades, de manera que no es faran visibles en el paisatge i només implicaran una mínima reducció de coberta vegetal. Aquesta coberta, però, no es preveu significativa ja que principalment els nous elements es situaran al llarg del viari existent.

Per una altra banda, el projecte requereix necessàriament un element que no pot ser soterrat i que, forçosament es farà visible: el dipòsit regulador. En aquest cas, es tracta d'un element de dimensions reduïdes, de poc més d'una alçada de 3 m i superfície d'uns 200 m² amb accés inclòs, i que es preveu que quedi ocultat des del camí per la pròpia topografia del terreny. A més a més, es localitza en una zona molt poc visible des de l'entorn i només tindrà un impacte visual a distàncies molt curtes.

Tot i així, el conjunt que es mostrarà del tot aliè al paisatge de l'entorn, amb el dipòsit, les casetes prefabricades i el possible tancament perimetral. Aquest impacte visual a distàncies curtes és difícil de minimitzar ja que el dipòsit es localitza annex al camí de Vallfogona de Riucorb, però la pròpia topografia del terreny i la localització del dipòsit uns pocs metres més a l'est del camí poden minimitzar significativament o totalment aquest impacte.

Tot i així, es proposa que es duguin a terme mesures que l'integrin en l'entorn, sobretot pel que fa als acabats.

- Dipòsit; pintat o tractament amb color terrós (parets i coberta).
- Casetes: Revestiment arrebossat terrós o pintat de color terrós.
- Plantació puntual de vegetació arbustiva i/o arbòria tipus garric.

Estudi realitzat per:

TRÀMIT AMBIENTAL, SCP

Marta Ricart Vilella

Llicenciada en Biologia

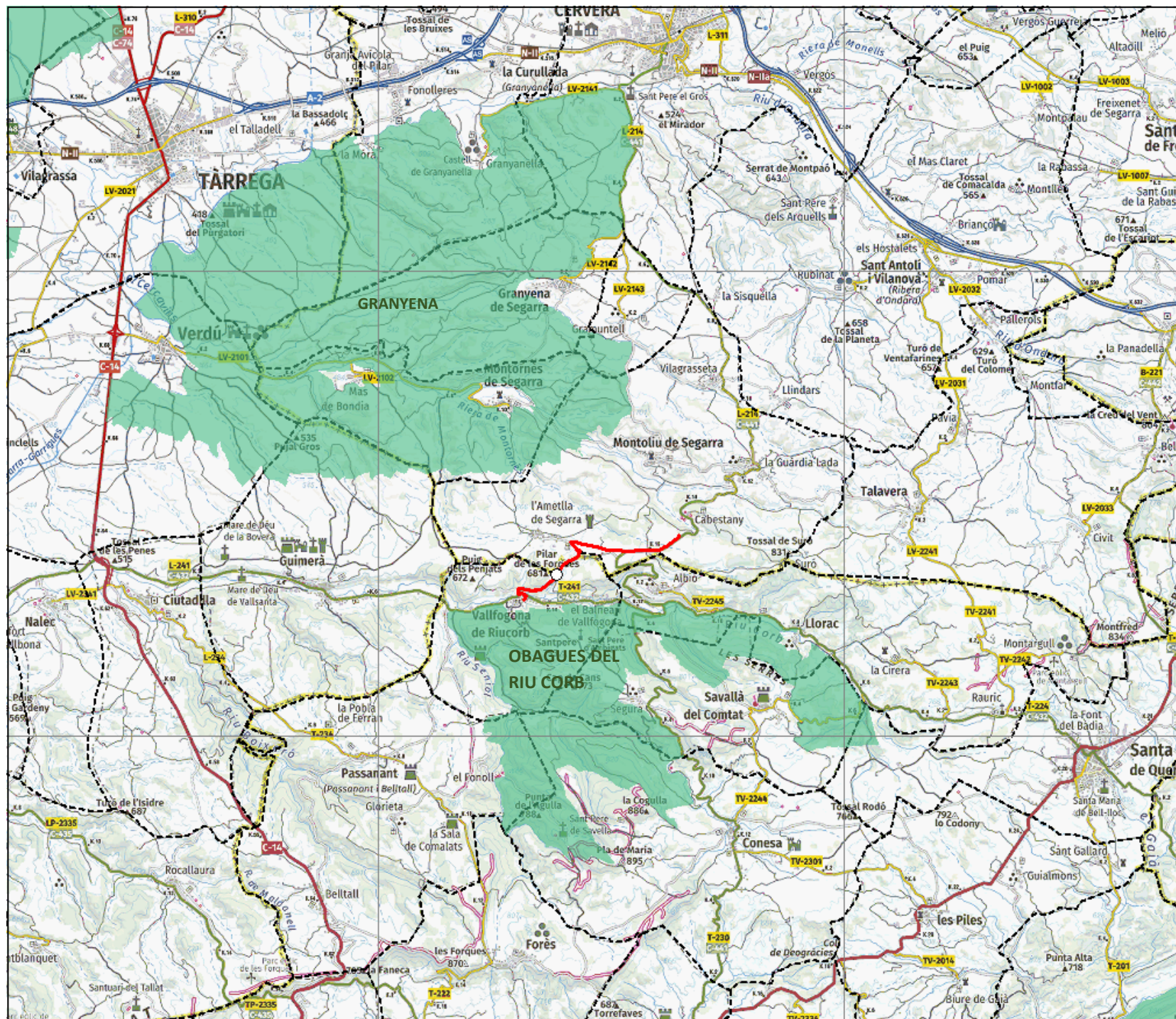

Reus, maig de 2024

ANNEX I

CARTOGRAFIA

LLEENDA

- Nou Dipòsit regulador
- Divisió municipal
- Traçat d'estudi
- Espais PEIN i Xarxa Natura 2000

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

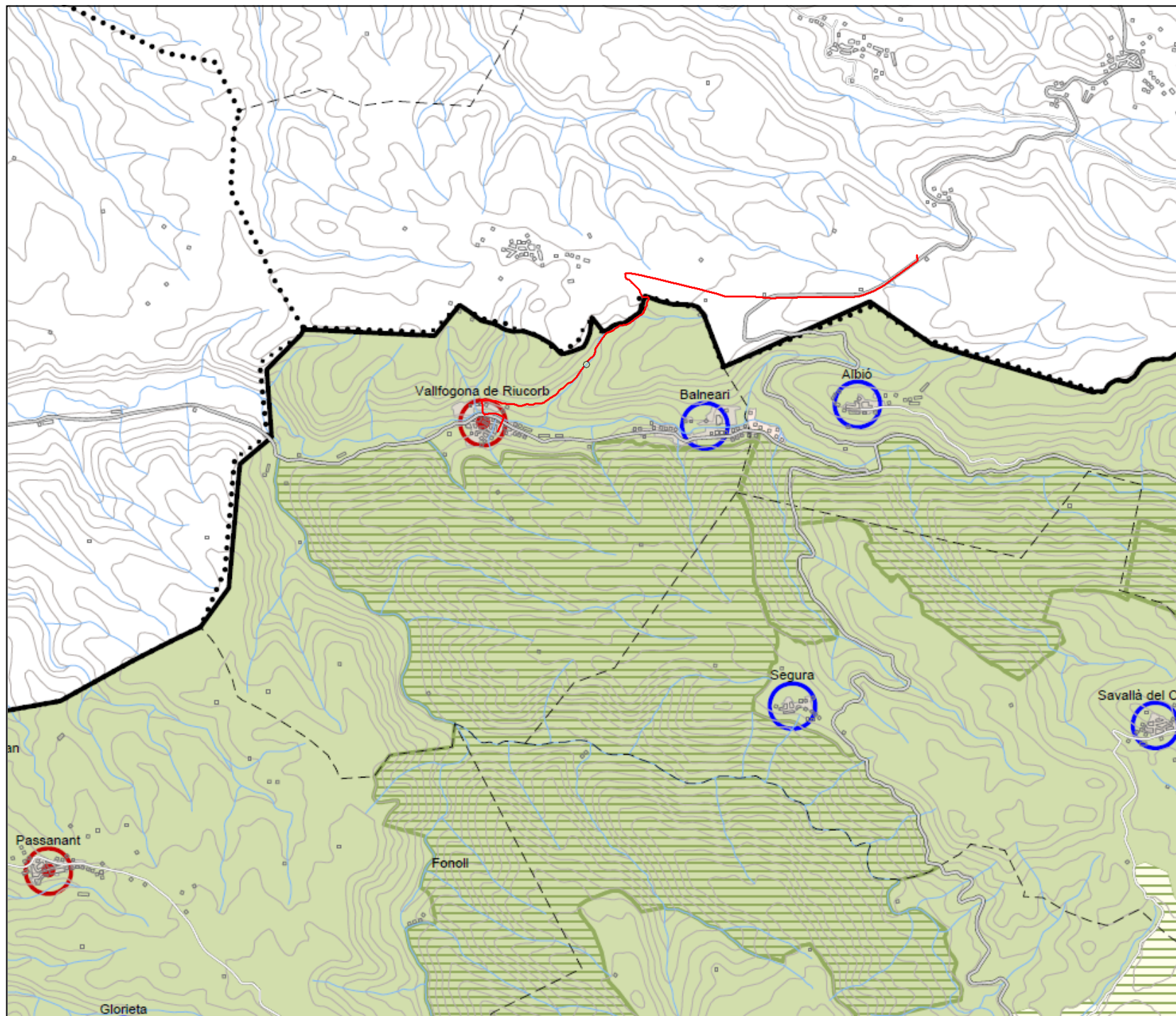
1.LOCALITZACIÓ

ESCALA

Xarxa de Referència 10.000 x 10.000 m

 Diputació Tarragona

LLEENDA

SÒL PROTECCIÓ PREVENTIVA

Protecció Preventiva

SÒL PROTECCIÓ ESPECIAL

Protecció Especial

PEIN/Xarxa Natura 2000 terrestre

PEIN/Xarxa Natura 2000 marítim

Sòl No Urbanitzable Costaner

SÒL PROTECCIÓ TERRITORIAL

Interès Agrari i/o Paisatgístic

Preservació corredors d'infraestructures

Potencial interès estratègic

Riscos i afectacions

XARXA VIÀRIA: PROPOSTES

Nou traçat indicatiu (proposta)

Condicionament

Nou traçat indicatiu (previsió)

Traçats en estudi

Nou enllaç viari

Condicionament enllaç viari

Reordenació viària

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

Paisatgística

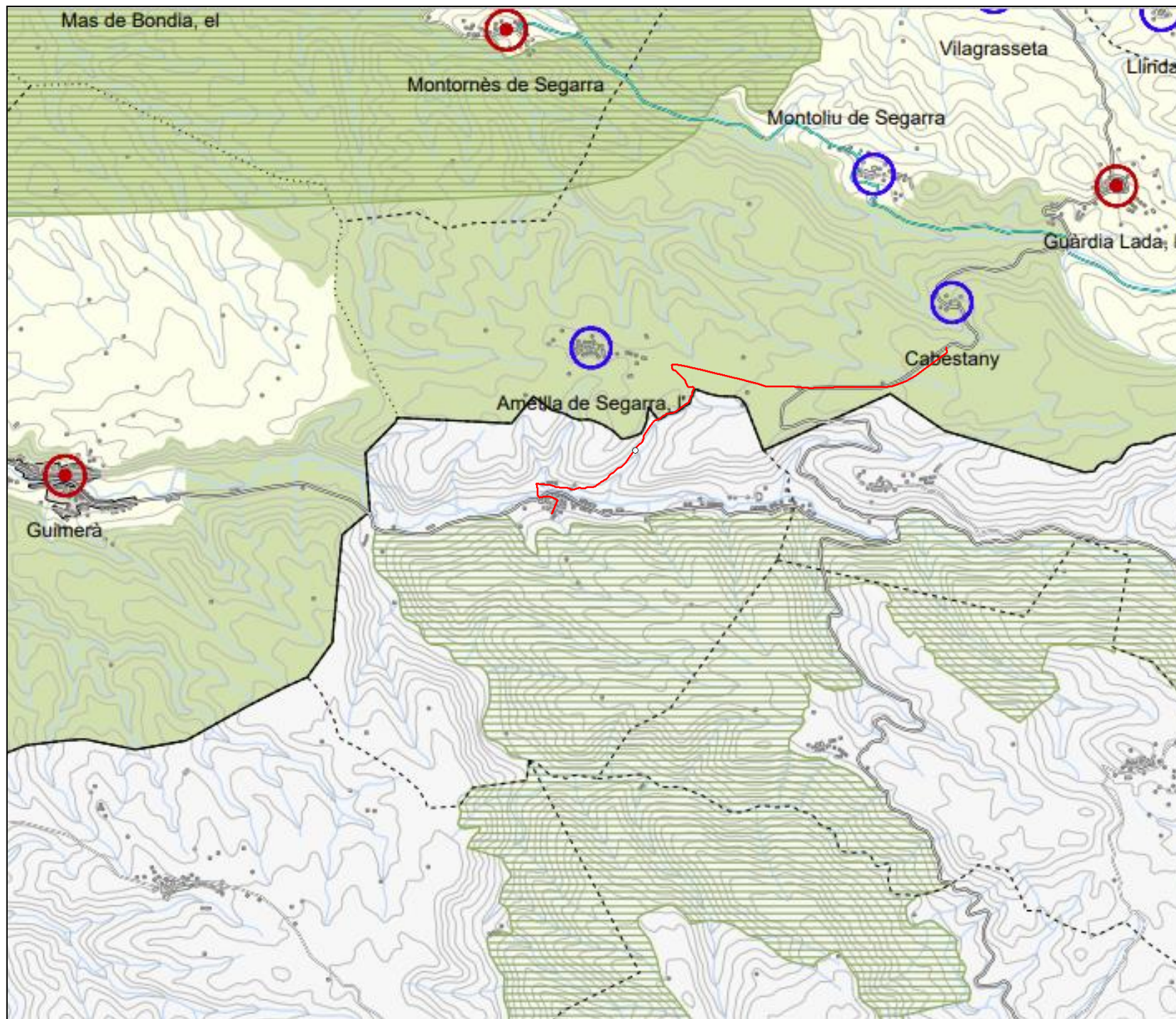
PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

2A. PLA TERRITORIAL PARCIAL DEL CAMP DE TARRAGONA

LLEGENDA

SÒL PROTECCIÓ PREVENTIVA

Protecció Preventiva

SÒL PROTECCIÓ ESPECIAL

Protecció Especial

PEIN/Xarxa Natura 2000 terrestre

PEIN/Xarxa Natura 2000 marítim

Sòl No Urbanitzable Costaner

SÒL PROTECCIÓ TERRITORIAL

Interès Agrari i/o Paisatgístic

Preservació corredors d'infraestructures

Potencial interès estratègic

Riscos i afectacions

XARXA VIÀRIA: PROPOSTES

Nou traçat indicatiu (proposta)

Condicionament

Nou traçat indicatiu (previsió)

Traçats en estudi

Nou enllaç viari

Condicionament enllaç viari

Reordenació viària

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament
d'aigua de Montoliu de Segarra al de
Vallfogona de Riucorb

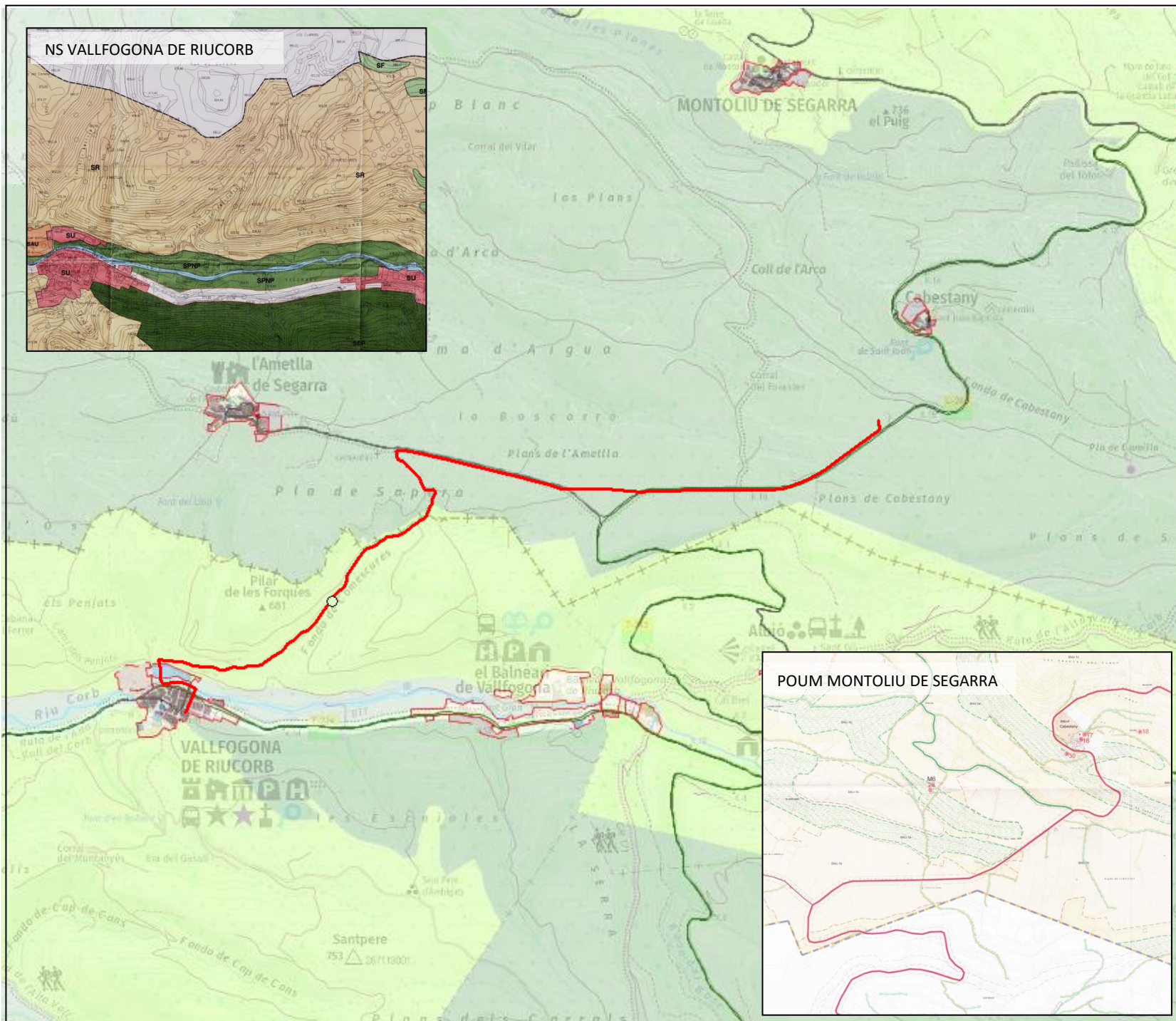
Maig 2024

MAPA

2B. PLA TERRITORIAL PARCIAL DE
LES TERRES DE PONENT

Diputació Tarragona

LLEENDA

SÒL URBÀ

- R1 Nucli Antic
- R4 Ordenació oberta
- R5 Cases Agrupades
- R6 Cases Aïllades
- A1 Industrial
- A2 Serveis
- M1 Transformació

SÒL URBANITZABLE

- D3 Mixt

SÒL NO URBANITZABLE

- N1 Lliure Permanent
- N2 Protecció Especial
- N3 Protecció sectorial
- N4 Activitat autoritzada

- Nou Dipòsit regulador
- Traçat d'estudi

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

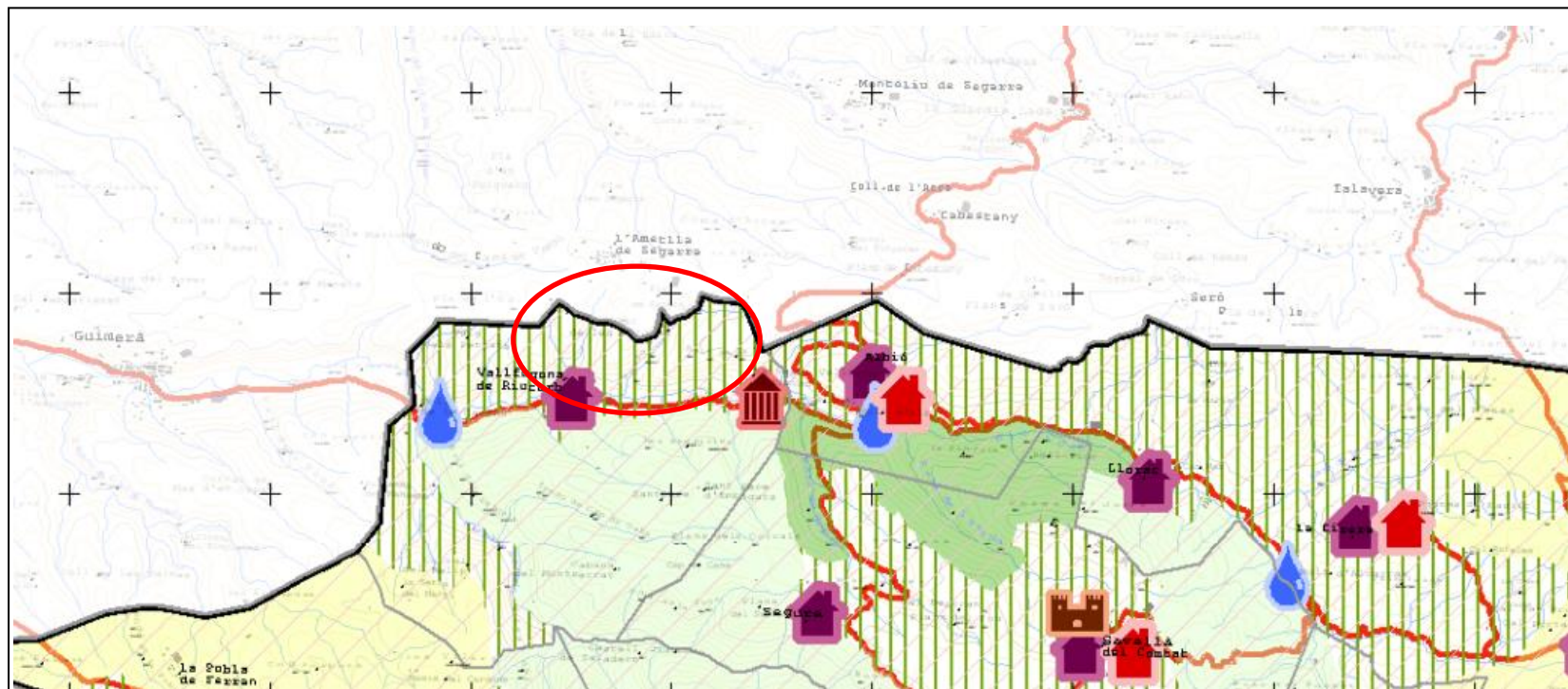
Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

3. PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL

LLEENDA

Valors estètics

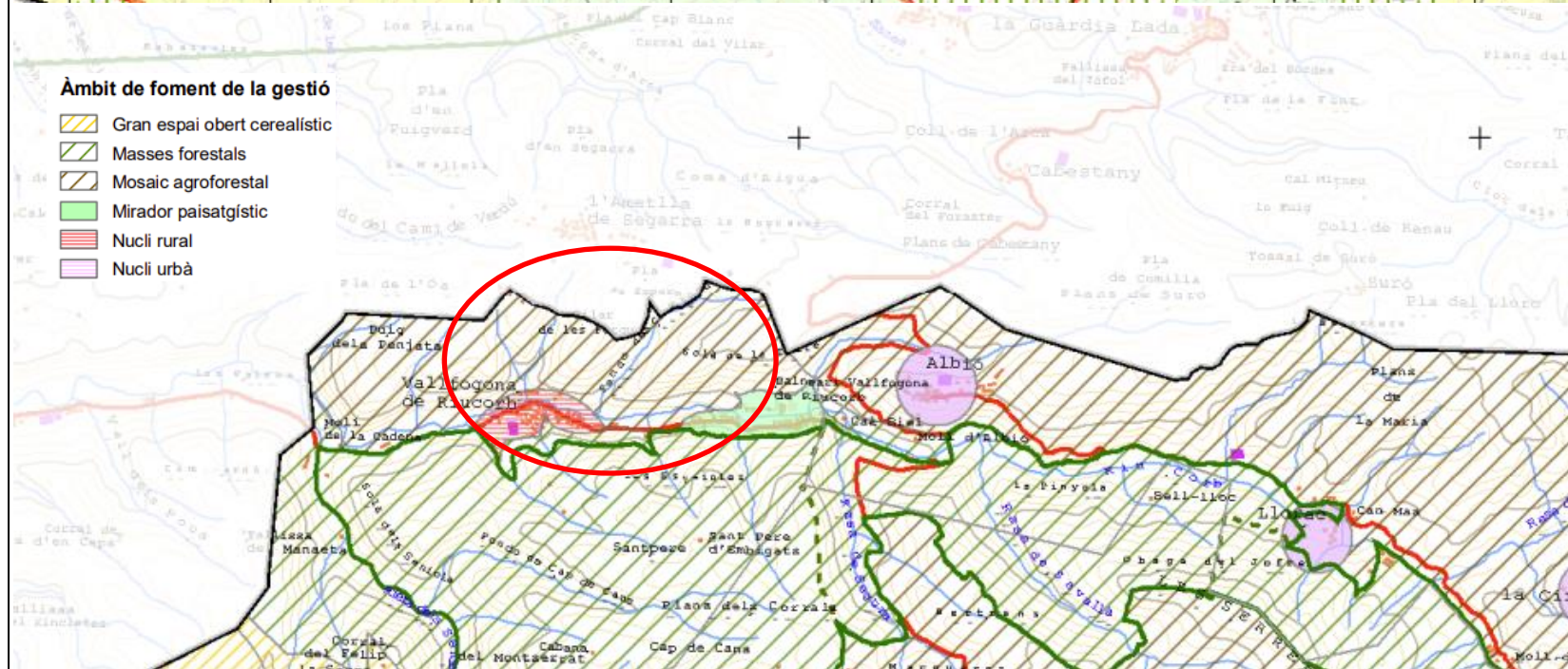
- Nucli Urbà
- Conjunt monumental històric-artístic
- Espais agrícoles: cereal, cereal i vinya, vinya,...
- Mosaic agroforestal
- Formació geomorfològica, gradient topogràfic

Valors històrics, religiosos i/o simbòlics

- Castell, torre de defensa
- Conjunt monumental històric-artístic
- Infraestructura hidràulica
- Conjunt/elements religiosos
- Patró de poblament
- Nudis Urbans

Valors ecològics

- PEIN
- Xarxa Natura 2000

Àmbit de foment de la gestió

- Gran espai obert cerealístic
- Masses forestals
- Mosaic agroforestal
- Mirador paisatgístic
- Nucli rural
- Nucli urbà

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

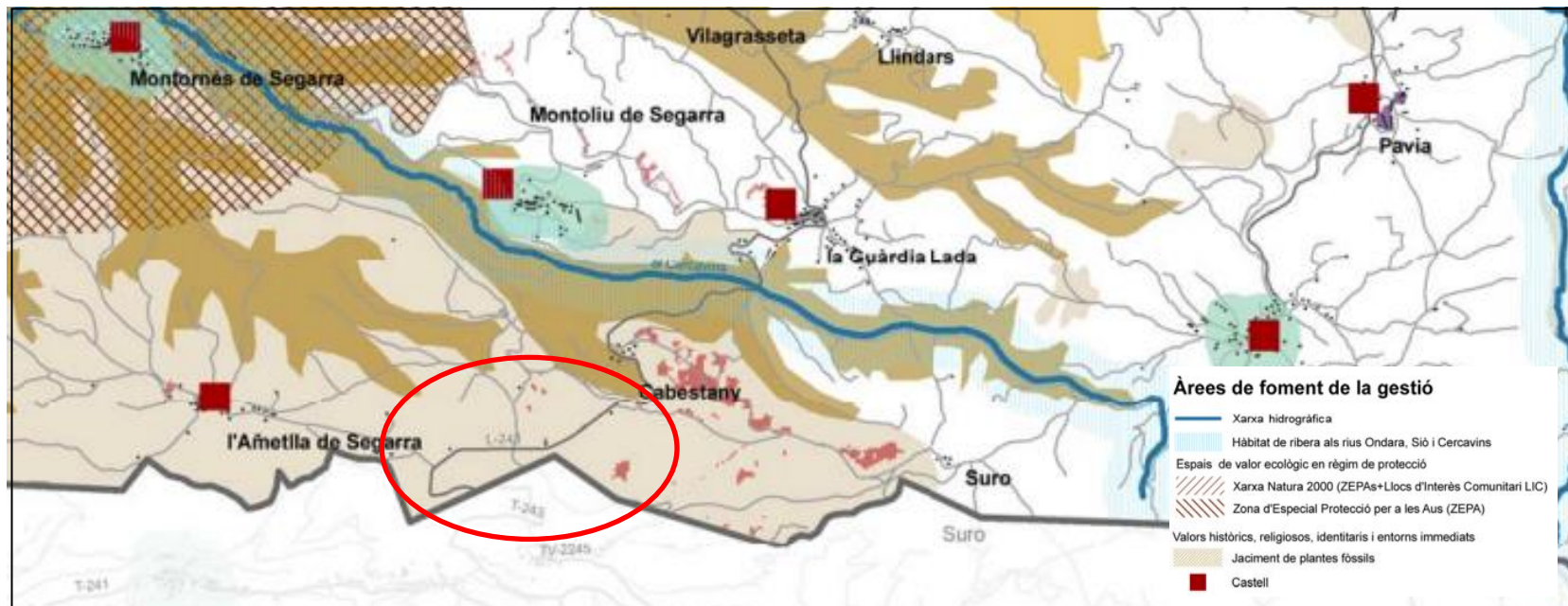
Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

4A. CATÀLEG DEL PAISATGE DEL CAMP DE TARRAGONA

LLEENDA

Valors estètics

Elements morfològics i singularitats

- Estructura morfològica lineal de valls
- Tossals que estructuraven la trama agrícola

Patrons d'assentaments urbans i els seus paisatges

- Patró d'assentaments urbans de les estructures lineals

Patrons agroforestals de l'estructura lineal de valls

- del riu Oió
- del riu Ondara
- del Cercavins

Patrons de boscos mixtos de perennifolis i caducifolis

- Bosc mixt de roure valencià i pins

Patrons agrícoles significatius

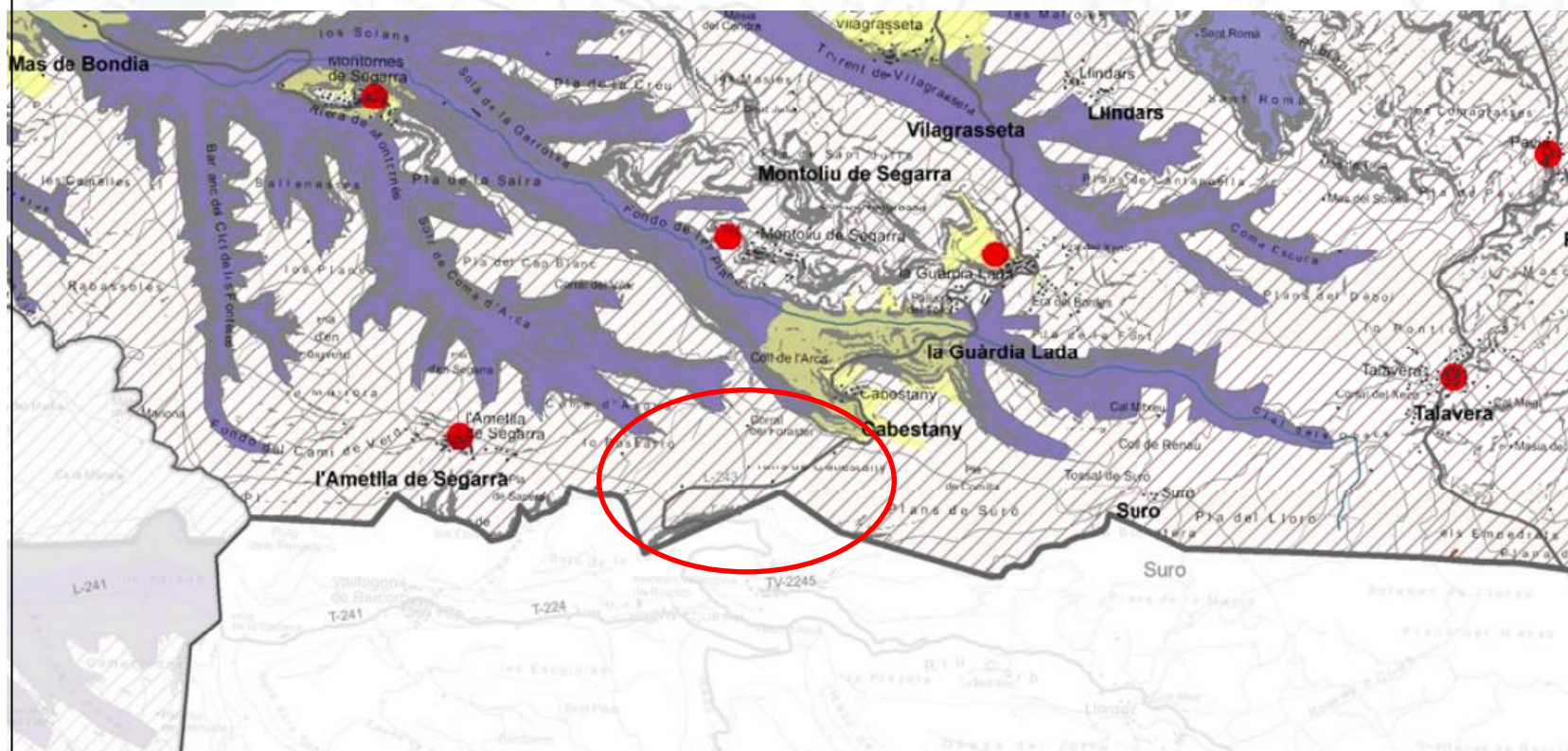
- Conreus herbacis de seca

Elements vegetals singulars

- Canyissar
- Vinyes

Valors històrics

- Castell
- Arbre d'interès local i comarcal
- Zona d'alta densitat de murs de pedra seca
- Patrimoni geològic

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

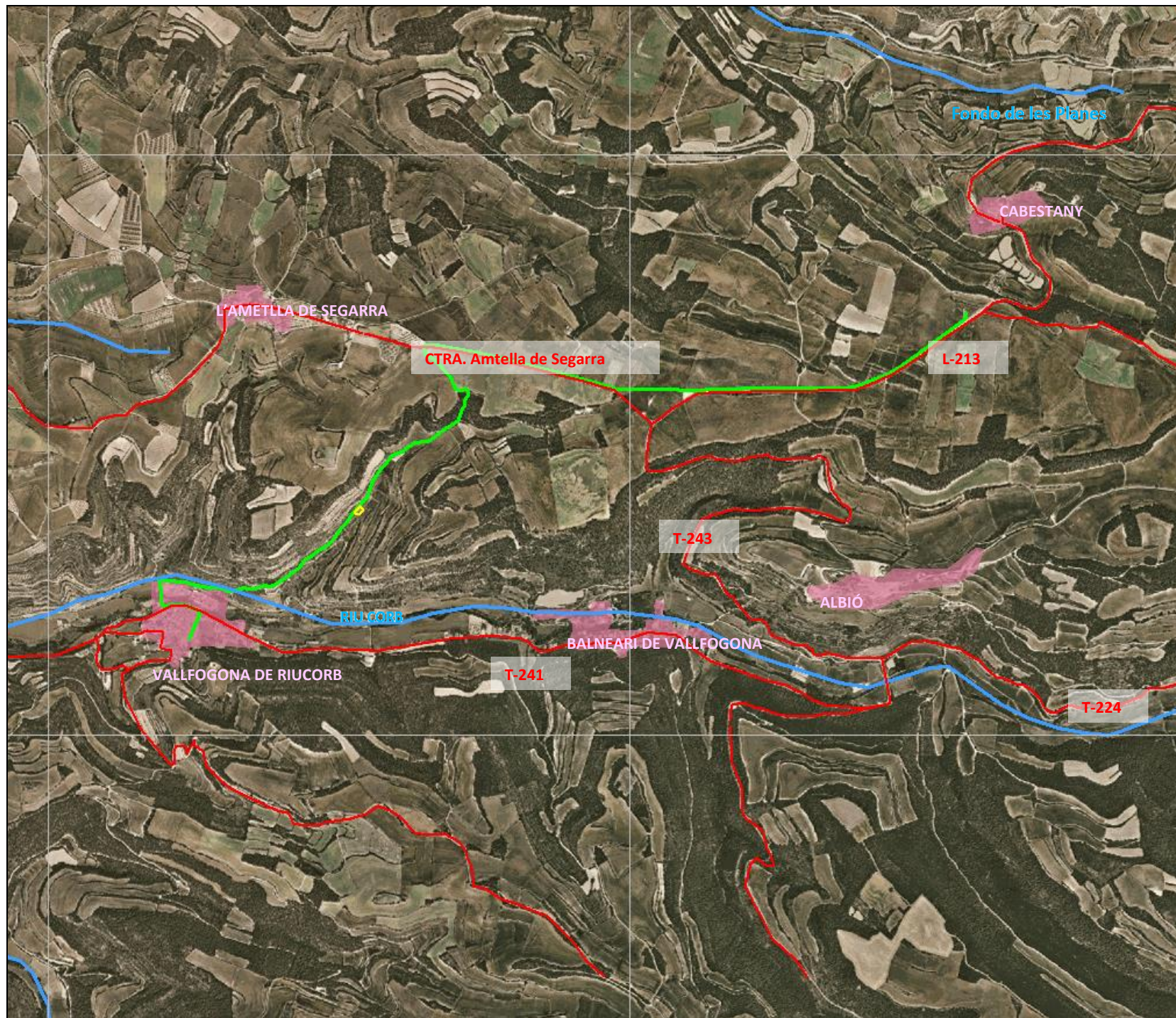
Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

4B. CATÀLEG DEL PAISATGE DE LES TERRES DE LLEIDA

LLEENDA

- Carreteres Secundàries
- Xarxa hidrogràfica
- Àrees urbanitzades
- Traçat d'estudi
- Proposta nou dipòsit

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament
d'aigua de Montoliu de Segarra al de
Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

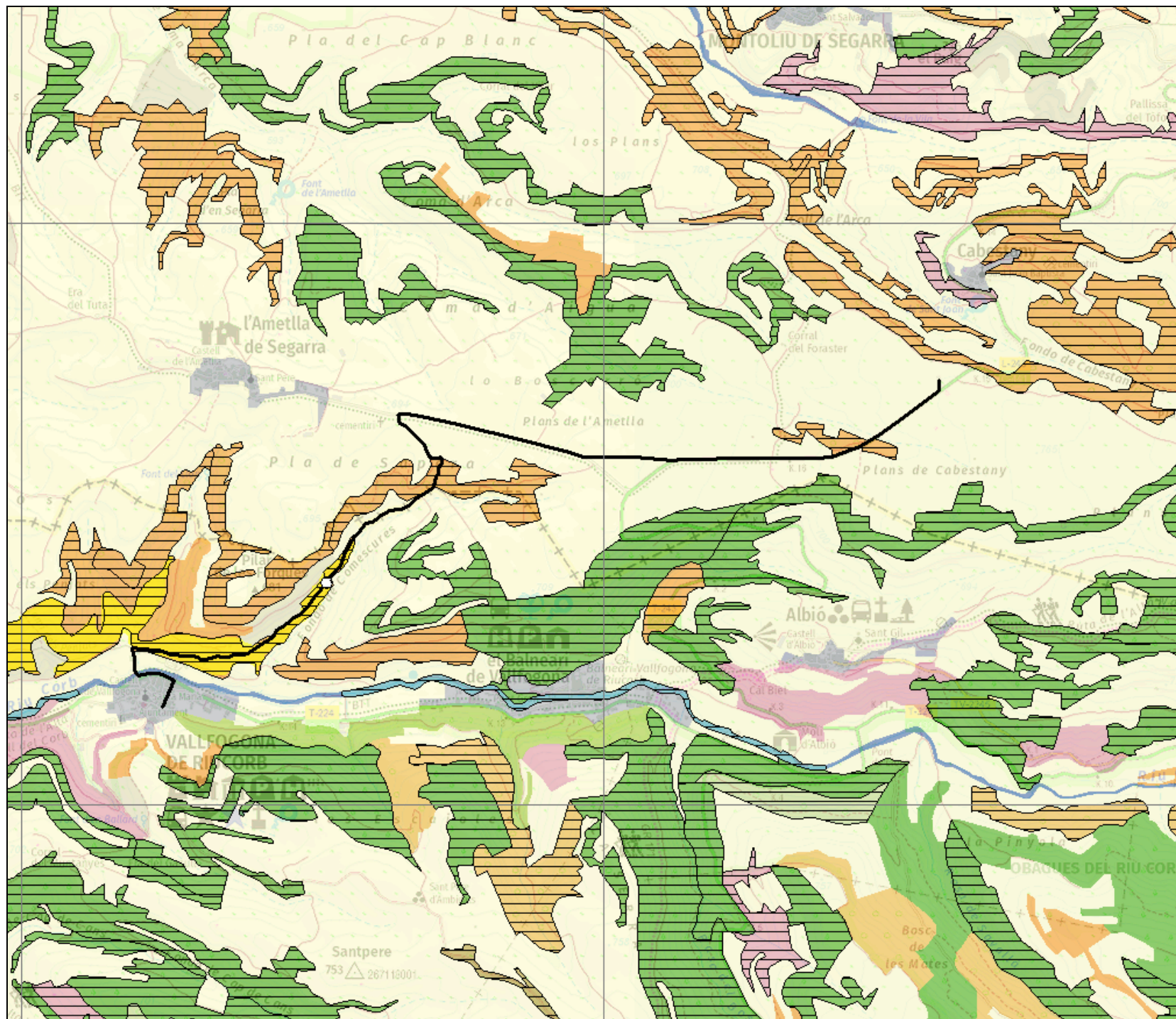
5. EMPLAÇAMENT

ESCALA

Xarxa de Referència 2.500 x 2.500 m

 Diputació Tarragona

LLEENDA

- Canyars de vora d'aigua
- Pinedes de pi blanc
- Frutiers alts: conreus d'oliveres, d'ametllers i garrofers
- Conreus herbacis intensius de secà
- Bosc de Roure Valencià
- Àrees urbanes
- Traça d'estudi
- Hàbitats d'interès Comunitari
- Màquies amb carrasca i roures
- Cingles i penyals silícis
- Joncedes i prats
- Alberedes amb vinca

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament
d'aigua de Montoliu de Segarra al de
Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

6. COMPONENTS DE L'ENTORN

ESCALA

Xarxa de Referència 2.500 x 2.500 m

Diputació Tarragona

LLEGENDA

- Lledoner
- Vegetació ruderal
- Oliveres abandonades
- Oliveres
- Camps de cereals amb marges vegetats amb coscoll, alzina...
- Àmbit d'estudi nou dipòsit

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

7. ESTRUCTURA DEL LLOC. DIPÒSIT REGULADOR

ESCALA

Xarxa de Referència 100 x 100 m

 Diputació Tarragona

LLEGENDA

- Alternativa 1
- Alternativa 2

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració

Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament
d'aigua de Montoliu de Segarra al de
Vallfogona de Riucorb

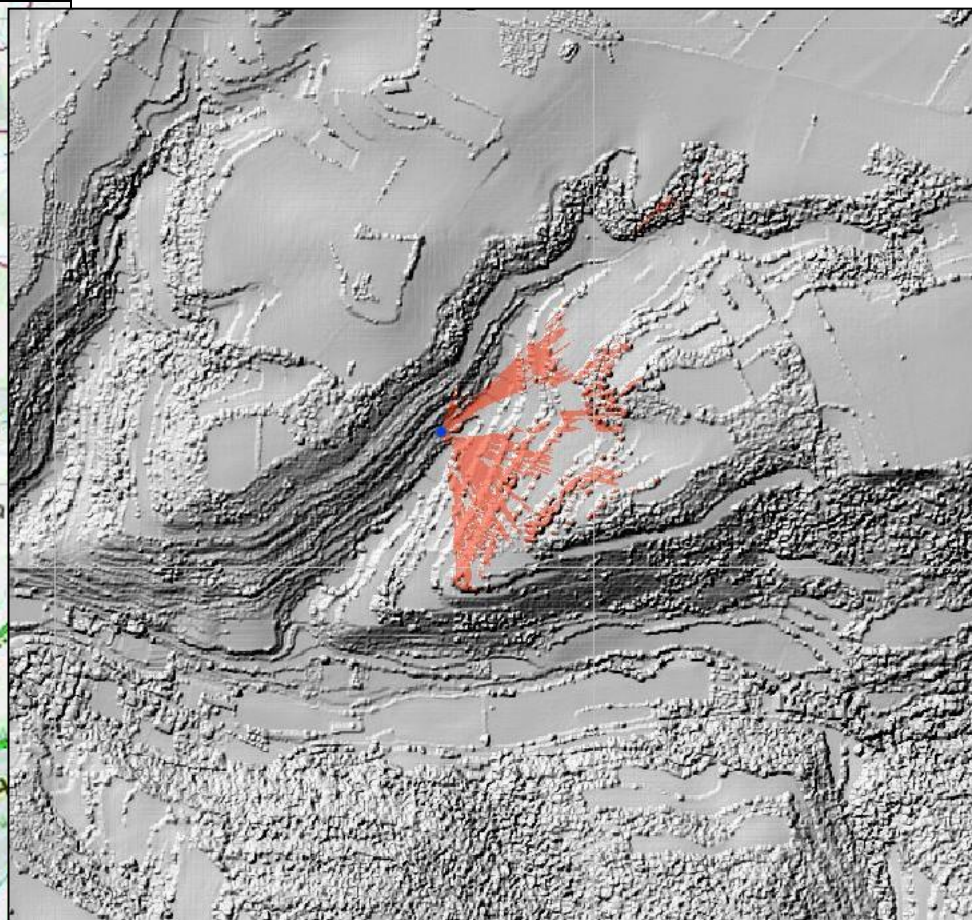
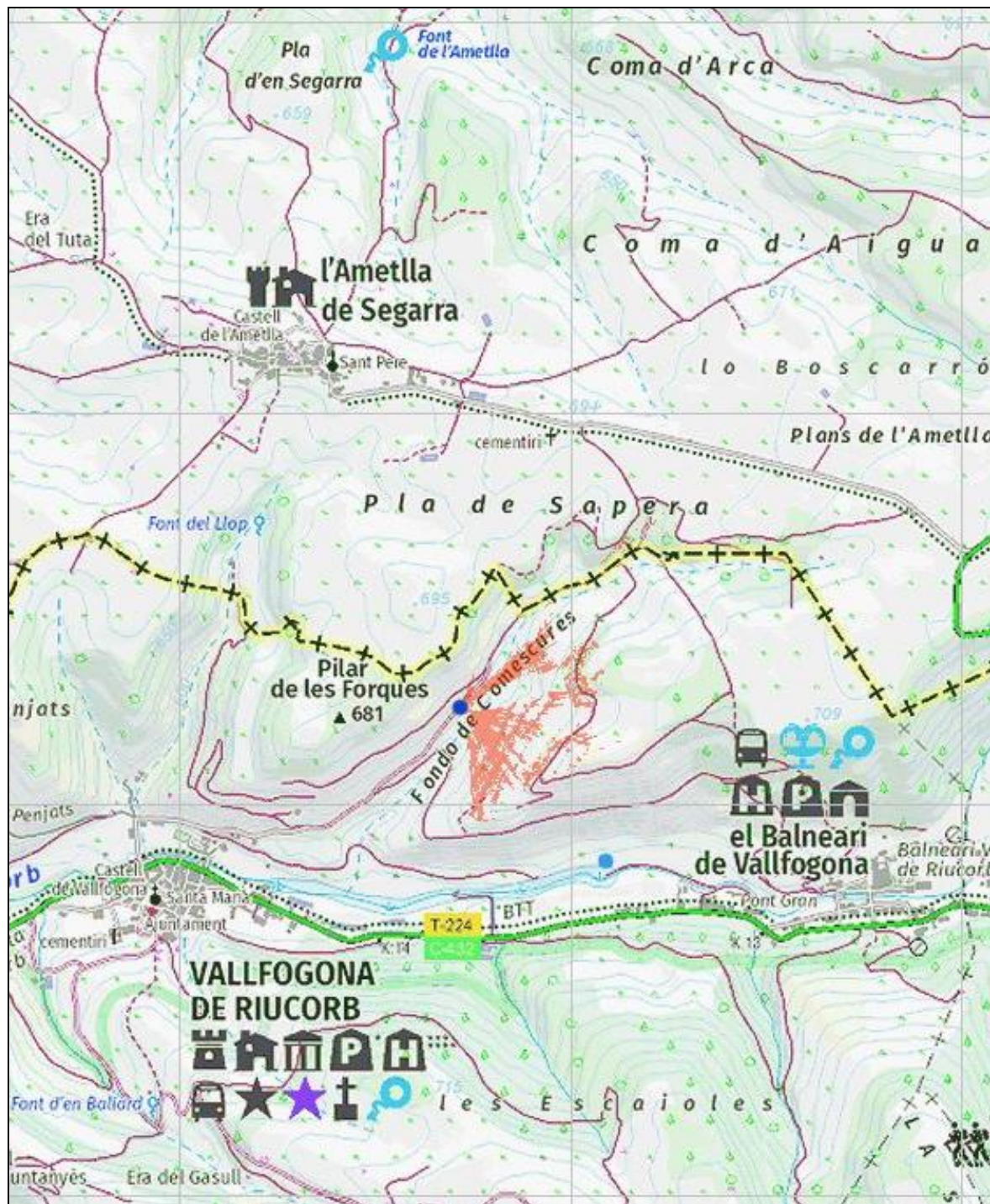
Maig 2024

MAPA

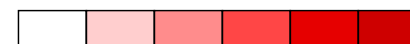
8. LTERNATIVES DE LOCALITZACIÓ
DEL NOU DIPÒSIT

ESCALA

Xarxa de Referència 100 x 100 m

LLEENDA

- No visible
- Visible des d'un punt
- Visible des de dos punts
- Visible des de tres punts
- Visible des de quatre punts
- Visible des de cinc punts

PLÀNOL

10. ANÀLISI DE LA VISIBILITAT

PROJECTE

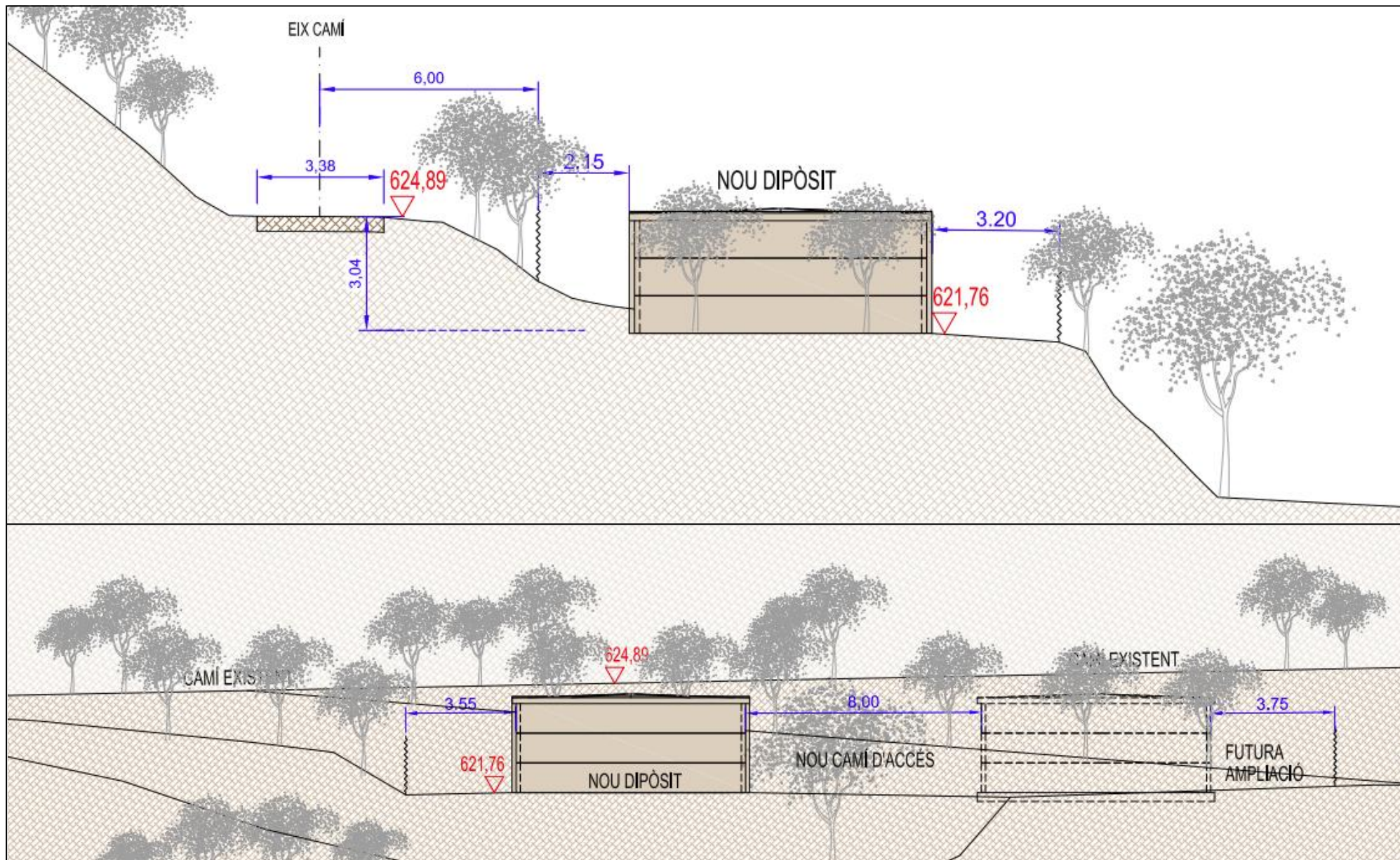
Estudi d'Impacte i Integració

Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

Xarxa de Referència 1.000 x 1.000 m

PROJECTE

Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística

PAE de l'Avantprojecte d'Abastament d'aigua de Montoliu de Segarra al de Vallfogona de Riucorb

Maig 2024

MAPA

12. PROJECCIÓ ALÇATS FUTURS
DIPÒSITS

ANNEX II

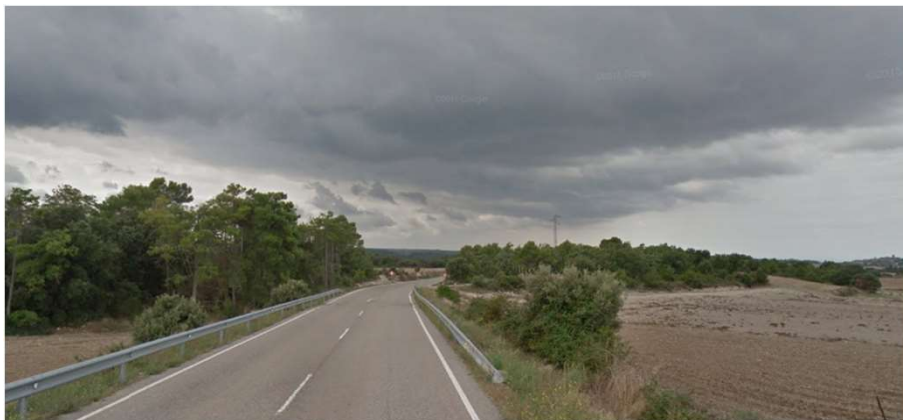
ANNEX FOTOGRÀFIC

SECTOR NORD DEL RECORREGUT, PLANA ENTRE EL DIPÒSIT DE CABESTANY I L'AMETLLA DE SEGARRA

DIPÒSIT DE CABESTANY I VISTES DEL DIPÒSIT DES DE LA L-243 EN DIRECCIÓ CABESTANY

CARRETERA L-243

CAMPS DE CONREU ENTRE LA L-243 I LA CARRETERA DE L'AMETLLA DE SEGARRA

CARRETERA DE L'AMETLLA DE SEGARRA

SECTOR SUD DEL RECORREGUT, FONDO DE COMESCURES I VALLFOGONA DE RIUCORB

CAMÍ DE VALLF

VALLFOGONA DE RIUCORB: PAS PEL RIU CORB I CARRETERA 7-224, CARRER DE LA FONT

LOCALITZACIÓ NOU DIPÒSIT REGULADOR AL CAMÍ DE COMESCURES

